

Co-funded by
the European Union

Α3.10 Εργαλειοθήκη διδακτικών
σεναρίων για τη
διαφοροποιημένη διδασκαλία
Τόμος Ι

Εταίροι του Έργου

Συντονιστής φορέας

FH JOANNEUM, Institute for Social Work, Graz, Αυστρία (FHJ)

Εταίροι

Fundación Docete Omnes, Granada, Ισπανία (FDO)

ΔΑΦΝΗ ΚΕΚ, Πάτρα, Ελλάδα (DAFNIKek)

Ensino e Investigação e Administração SA / University Institute Atlantica, Barcarena, Πορτογαλία (EIA)

Escola Profissional Amar Terra Verde LDA, Vila Verde, Πορτογαλία (EPATV)

Cramars Società Cooperativa Sociale, Tolmezzo, Ιταλία (Cramars)

Η παρούσα Έκθεση εκδίδεται με την άδεια Creative Commons Attribution 4.0 International License.

Επιτρέπεται να:

Κοινοποιήσετε: να αντιγράψετε και να αναδιανέμετε το υλικό με κάθε μέσο ή μορφή.

Προσαρμόσετε: αναμείξτε, διαμορφώστε και χτίσετε πάνω στο υλικό για οποιονδήποτε σκοπό, ακόμη και εμπορικά. Ο δικαιούχος δεν μπορεί να ανακαλέσει αυτές τις ελευθερίες όσο ο χρήστης ακολουθεί τους όρους της άδειας χρήσης.

Υπό τους ακόλουθους όρους:

Αναφορά δημιουργού — πρέπει να γίνεται η ταύτιση του δημιουργού ή των δημιουργών του αδειοδοτημένου υλικού, να παρέχεται σύνδεσμος σχετικά με την αδειοδότηση, και να υποδεικνύεται αν έγιναν αλλαγές στο υλικό του έργου με οποιονδήποτε εύλογο τρόπο, αλλά με κανέναν τρόπο που να υποδηλώνει ότι ο δικαιούχος εγκρίνει εσάς ή την χρήση του υλικού που κάνετε. Οι αλλαγές μπορούν να γίνουν με οποιονδήποτε εύλογο τρόπο, αλλά με κανέναν τρόπο που να υποδεικνύει ότι ο πάροχος της άδειας εγκρίνει εσάς ή την χρήση σας.

Παρόμοια Διανομή — αν διασκεύασετε, τροποποιήσετε, ή αναδιαμορφώσετε το υλικό, πρέπει να διανείμετε τις δικές σας συνεισφορές υπό την ίδια άδεια όπως και το πρωτότυπο.

<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA) ή του OeAD-GmbH. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, ο EACEA και το OeAD-GmbH δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

1. Εισαγωγή και πλαίσιο της εργαλειοθήκης
2. Θεωρητικό πλαίσιο
3. Εννοιολογικό πλαίσιο και ευρήματα έρευνας
4. Επισκόπηση τρέχουσας κατάστασης και πολιτικών

A man and a woman are looking at a book together. The man is on the left, looking down at the book. The woman is on the right, looking at the book. The man is holding a pen and pointing at the book. The woman is wearing a leopard print scarf. The background is a bright, modern interior with large windows.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟΘΗΚΗΣ

1

Το έργο Diverse Courses, μια σύμπραξη συνεργασίας Erasmus+ στην εκπαίδευση ενηλίκων, στοχεύει στην ενίσχυση της ένταξης και της διαφορετικότητας στις διαδικασίες μάθησης όπου συμμετέχουν ενήλικες.

Με βασικό στόχο την υποστήριξη των εκπαιδευτικών στην αντιμετώπιση των διαφορετικών αναγκών των μαθητών, αναπτύσσει πόρους για την καλύτερη κατανόηση αυτών των αναγκών και παρέχει διδακτικές προσεγγίσεις για αποτελεσματική διδασκαλία.

Το έργο στοχεύει να συμβάλει στην συμπερίληψη, υποστηρίζοντας τις ίσες ευκαιρίες και την πρόσβαση για όλους τους εκπαιδευόμενους και μειώνοντας τα εμπόδια στην επιτυχή συμμετοχή για όσους έχουν λιγότερες ευκαιρίες. Από την άλλη πλευρά, οι εκπαιδευτικοί που αλληλοεπιδρούν με ετερογενείς ομάδες εκπαιδευομένων αντιμετωπίζουν την πρόκληση του να ανταποκριθούν κατάλληλα και ισότιμα στις διαφορετικές ανάγκες και εμπειρίες τους.

Το περιεχόμενο της εργαλειοθήκης που αναπτύχθηκε για τη διαφοροποιημένη διδασκαλία ενηλίκων αποτελεί μέρος του Προγράμματος Diverse Courses, μιας Σύμπραξης Συνεργασίας Erasmus+ στην Εκπαίδευση Ενηλίκων. Αυτό το υλικό έχει σχεδιαστεί για να ενισχύσει την ένταξη και τη διαφορετικότητα σε περιβάλλοντα εκπαίδευσης ενηλίκων.

Διαφορετικότητα

Η διαφορετικότητα αναφέρεται στις «διαφορές των ανθρώπων που μπορεί να σχετίζονται με τη φυλή, την εθνικότητα, το φύλο, τον σεξουαλικό προσανατολισμό, τη γλώσσα, τον πολιτισμό, τη θρησκεία, την ψυχική και σωματική ικανότητα, την τάξη και το καθεστώς μετανάστευσης» (UNESCO, 2017, σ. 7).

Εκπαίδευση ενηλίκων

Εκπαιδευτική παροχή που απευθύνεται σε άτομα πέρα από την παραδοσιακή σχολική ηλικία, η οποία περιλαμβάνει τόσο τυπικά όσο και μη τυπικά μαθησιακά περιβάλλοντα, με στόχο την προσωπική, επαγγελματική και κοινωνικο-πολιτική ανάπτυξη.

Πολιτισμικά συμπεριληπτικά σενάρια

Μαθησιακές καταστάσεις σχεδιασμένες να αναγνωρίζουν και να ενσωματώνουν τις διαφορετικές πολιτισμικές ταυτότητες, εμπειρίες και προοπτικές των ενηλίκων εκπαιδευομένων στις διδακτικές πρακτικές.

Διδακτικά σενάρια

Δομημένα πλαίσια διδασκαλίας ή περιγράμματα μαθημάτων που οι εκπαιδευτικοί μπορούν να προσαρμόσουν για να αντιμετωπίσουν συγκεκριμένες ανάγκες των μαθητών, ζητήματα διαφορετικότητας και μαθησιακούς στόχους.

Εκπαιδευτική Ένταξη

Μια προσέγγιση και πρακτική που εξασφαλίζει ισότιμη πρόσβαση σε ποιοτική εκπαίδευση για όλους τους εκπαιδευόμενους, εκτιμώντας την διαφορετικότητα ως πλεονέκτημα και προωθώντας τη συμμετοχή σε συμβατικά μαθησιακά περιβάλλοντα.

Ετερογένεια στις Ομάδες Μάθησης

Η συνθήκη της συνύπαρξης εκπαιδευομένων με διαφορετικά υπόβαθρα, ικανότητες και εμπειρίες στο ίδιο εκπαιδευτικό περιβάλλον, η οποία απαιτεί ευέλικτες και προσαρμοστικές διδακτικές μεθόδους.

Προφίλ Μαθητών

Περιεκτικές περιγραφές των ατομικών υποβάθρων, ικανοτήτων, αναγκών και προτιμήσεων των εκπαιδευομένων, οι οποίες αποτελούν τη βάση για την εξατομίκευση των διδακτικών στρατηγικών.

Κατάλογος συντομογραφιών

CEDEFOP - Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης

EC - Ευρωπαϊκή Επιτροπή

EESC (ΕΟΚΕ) - Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή

EQF (ΕΠΕΠ) - Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων

EPALE - Ηλεκτρονική Πλατφόρμα για τη Μάθηση Ενηλίκων στην Ευρώπη

E+ / Erasmus+ - Πρόγραμμα Erasmus Plus (Πρόγραμμα της ΕΕ για την Εκπαίδευση, την Κατάρτιση, τη Νεολαία και τον Αθλητισμό)

EU (ΕΕ) - Ευρωπαϊκή Ένωση

FRA - Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

NGO (ΜΚΟ) - Μη κυβερνητικοί οργανισμοί

OECD (ΟΟΣΑ) - Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης

OER - Ανοικτοί Εκπαιδευτικοί Πόροι

QA (ΔΠ) - Διασφάλιση Ποιότητας

SDG (ΣΒΑ) – Στόχος/-οι Βιώσιμης Ανάπτυξης (Ηνωμένα Έθνη)

TFEU (ΣΛΕΕ) - Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης

UNESCO - Εκπαιδευτική Επιστημονική και Πολιτιστική Οργάνωση των Ηνωμένων Εθνών

WP (ΠΕ) - Πακέτο εργασίας (εντός της δομής του έργου)

1.1 Σκοπός

Ο σκοπός αυτής της Εργαλειοθήκης είναι να προσφέρει σε εκπαιδευτές, επιμορφωτές και συντονιστές μια ολοκληρωμένη συλλογή πρακτικών πόρων και στρατηγικών, σχεδιασμένων για να υποστηρίξουν τη διδασκαλία σε ετερογενή περιβάλλοντα εκπαίδευσης ενηλίκων. Πρωταρχικός στόχος του είναι η προώθηση της ένταξης και η ανταπόκριση στις διαφορετικές μαθησιακές ανάγκες των εκπαιδευομένων, ιδίως εκείνων με λιγότερες ευκαιρίες.

Μέσα από την παρουσίαση δοκιμασμένων διδακτικών σεναρίων, αυτό η Εργαλειοθήκη παρέχει στους εκπαιδευτές προσαρμόσιμες μεθόδους που προάγουν την αποτελεσματική μάθηση και τη συμμετοχή όλων των εκπαιδευομένων, ανεξάρτητα από το υπόβαθρο, τις ικανότητες ή τις προσωπικές τους συνθήκες.

1.2 Κοινό-στόχος

Αυτή η εργαλειοθήκη έχει σχεδιαστεί κυρίως για να εξυπηρετεί τις ανάγκες ενός ευρέος φάσματος ατόμων και οργανισμών που ασχολούνται με τη διευκόλυνση και την παροχή εκπαίδευσης ενηλίκων. Το περιεχόμενο και οι οδηγίες του έχουν διαμορφωθεί ώστε να υποστηρίξουν όσους εργάζονται τόσο σε τυπικά όσο και σε μη τυπικά μαθησιακά περιβάλλοντα, αναγνωρίζοντας την ετερογένεια και την πολυπλοκότητα που είναι εγγενείς στη εκπαίδευση ενηλίκων.

Οι εκπαιδευτές ενηλίκων, οι επιμορφωτές και οι συντονιστές αποτελούν το βασικό αναγνωστικό κοινό. Αυτοί οι επαγγελματίες βρίσκονται συχνά στην πρώτη γραμμή της εκπαιδευτικής διαδικασίας, παρέχοντας διδασκαλία, καθοδήγηση και υποστήριξη σε ενήλικες και μέσα σε διαφορετικά πλαίσια κάθε φορά.

Είτε δραστηριοποιούνται σε παραδοσιακά περιβάλλοντα τάξης, κοινοτικά κέντρα, προγράμματα κατάρτισης, σεμινάρια στο χώρο εργασίας ή σε διαδικτυακές πλατφόρμες, αυτοί οι επαγγελματίες έχουν ανάγκη από πρακτικούς πόρους που ενισχύουν την ικανότητά τους να εμπλέκουν, να παρακινούν και να διδάσκουν αποτελεσματικά ετερογενείς ομάδες εκπαιδευομένων.

Η εργαλειοθήκη είναι εξίσου σημαντική για τα εκπαιδευτικά ιδρύματα και τα κέντρα κοινότητας που προωθούν τη διά βίου μάθηση. Οι φορείς αυτοί περιλαμβάνουν σχολές συνεχιζόμενης εκπαίδευσης, κέντρα εκπαίδευσης ενηλίκων, εθελοντικές οργανώσεις και πολιτιστικούς συλλόγους, οι οποίοι διαδραματίζουν καίριο ρόλο στη διεύρυνση της συμμετοχής και στη διασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην εκπαίδευση. Παράλληλα, οι πάροχοι προγραμμάτων επαγγελματικής ανάπτυξης που προσφέρουν κατάρτιση και συνεχή εκπαίδευση σε εκπαιδευτές ενηλίκων θα βρουν την Εργαλειοθήκη μια πολύτιμη αναφορά για τον εμπλουτισμό των προγραμμάτων σπουδών και των μεθοδολογιών κατάρτισής τους.

Επιπλέον, η εργαλειοθήκη μπορεί να φανεί χρήσιμη και σε υπεύθυνους χάραξης εκπαιδευτικής πολιτικής και σε σχεδιαστές προγραμμάτων σπουδών. Αυτά τα ενδιαφερόμενα μέρη είναι υπεύθυνα για τη διαμόρφωση των πλαισίων, των πολιτικών και του περιεχομένου των προγραμμάτων σπουδών που υποστηρίζουν την παροχή εκπαίδευσης ενηλίκων.

Εφιστώντας την προσοχή σε συμπεριληπτικές και ποικίλες παιδαγωγικές προσεγγίσεις, η Εργαλειοθήκη έχει ως στόχο να επηρεάσει την ανάπτυξη πολιτικών και προγραμμάτων σπουδών που ανταποκρίνονται στις ποικίλες εμπειρίες και ανάγκες των ενηλίκων εκπαιδευομένων.

Τέλος, η εργαλειοθήκη προορίζεται για επαγγελματίες που είναι αφιερωμένοι στη δημιουργία υποστηρικτικών περιβαλλόντων μάθησης χωρίς αποκλεισμούς. Αυτά τα άτομα δεσμεύονται να αναγνωρίζουν και να προσαρμόζονται στην πολυσχιδή ετερογένεια που χαρακτηρίζει τους ενήλικες εκπαιδευόμενους. Αυτή η ετερογένεια περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, διαφορές στο πολιτισμικό υπόβαθρο, τις γλωσσικές ικανότητες, την κοινωνικοοικονομική κατάσταση, τα εκπαιδευτικά προσόντα και τους προτιμώμενους τρόπους μάθησης.

Δίνοντας έμφαση στον σεβασμό, την κατανόηση και την προσαρμοστικότητα, η εργαλειοθήκη επιδιώκει να ενδυναμώσει τους επαγγελματίες να σχεδιάσουν και να εφαρμόσουν μαθησιακές εμπειρίες που αναγνωρίζουν και γιορτάζουν τις διαφορές, ενισχύοντας έτσι την εμπλοκή και την επιτυχία των μαθητών.

1.2 Δομή και χρήση της εργαλειοθήκης

Η εργαλειοθήκη είναι οργανωμένη σε δύο τόμους:

Τόμος 1

Εισαγωγή και Θεωρητικό Πλαίσιο, που παρουσιάζει την εννοιολογική θεμελίωση της διαφορετικότητας στην εκπαίδευση, τις συμπεριληπτικές και εξατομικευμένες διδακτικές προσεγγίσεις, τα βασικά ερευνητικά ευρήματα και τις τρέχουσες πολιτικές.

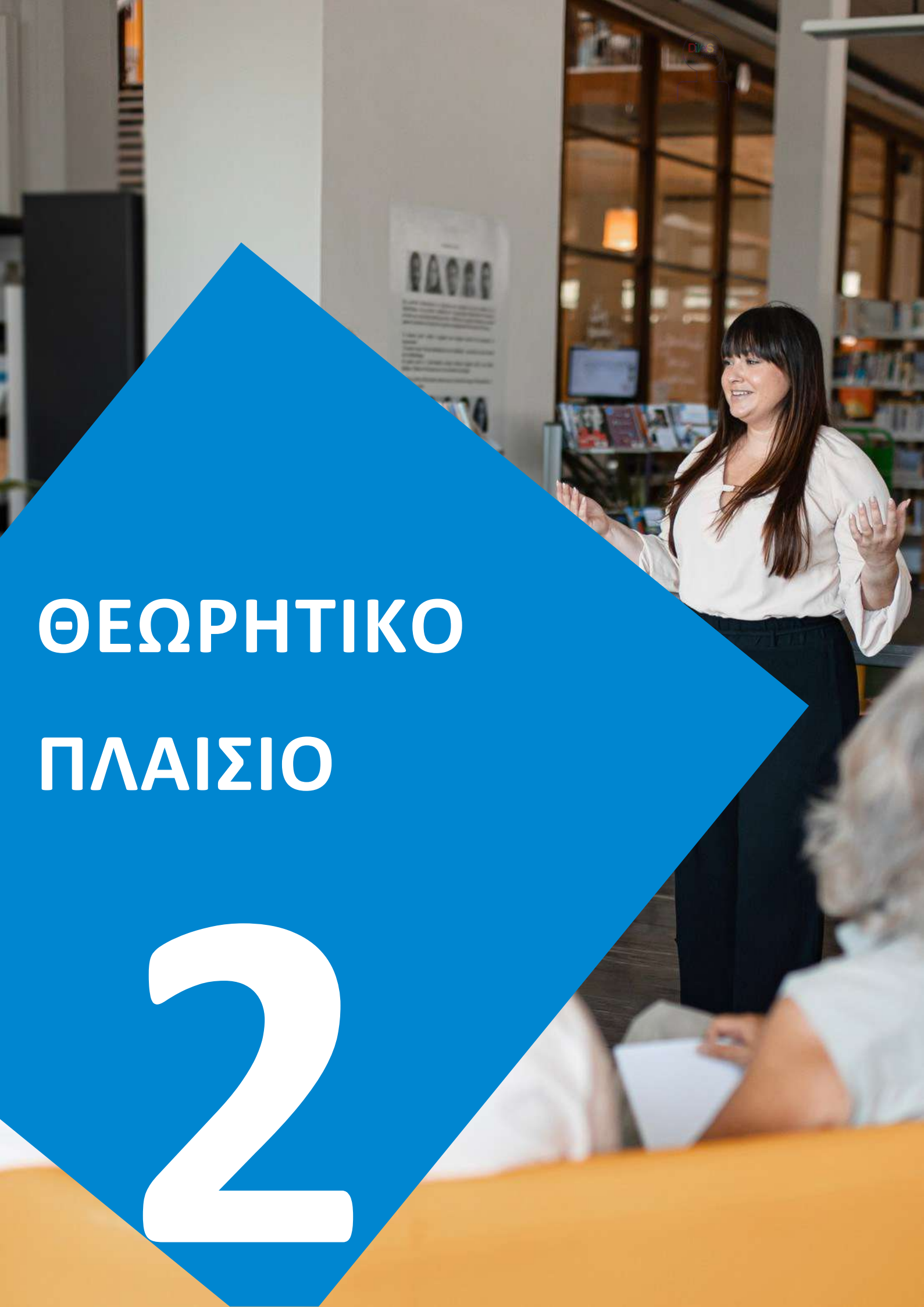
Τόμος 2

Πρακτικά εργαλεία εφαρμογής και αξιολόγησης, που προσφέρουν πρακτικές κατευθυντήριες γραμμές, στρατηγικές εφαρμογής βήμα προς βήμα, εργαλεία αξιολόγησης και προσαρμόσιμα πρότυπα για την υποστήριξη των εκπαιδευτικών στην καθημερινή τους πρακτική.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι εκπαιδευτικοί ενθαρρύνονται να ασχοληθούν με τον Τόμο 1 για να αποκτήσουν μια σταθερή θεωρητική κατανόηση πριν εφαρμόσουν τα πρακτικά εργαλεία που παρέχονται στον Τόμο 2.

Και οι δύο τόμοι έχουν σχεδιαστεί για να χρησιμοποιούνται με ευελιξία, επιτρέποντας στους εκπαιδευτικούς να επιλέγουν, να προσαρμόζουν και να εφαρμόζουν πόρους που είναι πιο σχετικοί με τα διαφορετικά πλαίσια διδασκαλίας και εκπαιδευόμενους.

A woman with long dark hair, wearing a white blouse and black trousers, is standing and gesturing with her hands while speaking. She is in a room with bookshelves and a poster on the wall. In the foreground, the back of a person's head and shoulders are visible, looking towards the speaker. A large blue triangle is overlaid on the left side of the image, containing white text.

ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

2

2.1 Κατανόηση της διαφορετικότητας στην εκπαίδευση

2.1.1 ΟΙ ΠΟΛΛΕΣ ΠΤΥΧΕΣ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Οι ευρωπαϊκές κοινωνίες διαφοροποιούνται όλο και περισσότερο λόγω της ενδοευρωπαϊκής κινητικότητας, της διεθνούς μετανάστευσης και της παγκοσμιοποίησης.

*Η διαφορετικότητα συνεπάγεται τη μετάβαση πέρα από την ιδέα της ανοχής σε έναν πραγματικό σεβασμό για την εκτίμηση των διαφορών»
(Gollob, R., and P., Krapf, (2008), Living in democracy)*

Η συμπεριληπτική εκπαίδευση είναι μια εκπαιδευτική φιλοσοφία και πρακτική που στοχεύει στην παροχή ίσης πρόσβασης σε ποιοτική εκπαίδευση για όλους τους εκπαιδευόμενους, ανεξάρτητα από το υπόβαθρο, τις ικανότητες ή τις αναπηρίες τους.

Πρωθεί την ιδέα ότι κάθε άτομο έχει το δικαίωμα να μαθαίνει μαζί με τους συνεκπαιδευόμενούς του σε ένα υποστηρικτικό και ενθαρρυντικό περιβάλλον που σέβεται τις διαφορές και πρωθεί την ανάπτυξη κάθε ατόμου στο μέγιστο των δυνατοτήτων του.

Η έννοια της εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς έχει τις ρίζες της στην πεποίθηση ότι η διαφορετικότητα πρέπει να γιορτάζεται και οι διαφορές δεν πρέπει να θεωρούνται εμπόδια στη μάθηση, αλλά ευκαιρίες για τον εμπλουτισμό της εκπαιδευτικής εμπειρίας.

Η διαφορετικότητα στην εκπαίδευση περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα διαφορών μεταξύ των μαθητών, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, των εξής:

Πολιτιστικό και γλωσσικό υπόβαθρο

Κοινωνικοοικονομική κατάσταση

Προηγούμενη εκπαιδευτική εμπειρία

Μαθησιακές προτιμήσεις και γνωστικά στυλ

2.1.2 ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Η διαφορετικότητα περιγράφει το εύρος των ανθρώπινων διαφορών και ιδιαιτεροτήτων, είτε είναι εγγενείς (από τη γέννηση) είτε επίκτητες. Αυτές οι διαφορές μπορούν να

αποτελέσουν τη βάση για διάφορους τύπους αποκλεισμού και μπορούν να οδηγήσουν σε διακρίσεις.

Οι όλο και πιο πολύπλοκες και ετερογενείς κοινωνίες απαιτούν περισσότερες και στοχευμένες προσπάθειες για την αντιμετώπιση όλων των ειδών διακρίσεων με στόχο τη ενίσχυση της ισότητας, και την αντίληψη της διαφορετικότητας ως πλεονέκτημα.

Οι διαφορετικές αλλαγές παραδειγμάτων μέσα στα χρόνια σε σχέση με την ετερογένεια και τη συμπεριληπτική εκπαίδευση, έχουν ιδιαίτερη σημασία για την παρούσα έρευνα.

Ομοιογένεια	• Οι διαφορές δεν αναγνωρίζονται • Οι εκπαιδευόμενοι ομαδοποιούνται σε ένα εκπαιδευτικό πλαίσιο/περιβάλλον, θεωρούνται παρόμοιοι και ως εκ τούτου λαμβάνουν την ίδια προσέγγιση και υποστήριξη
Ετερογένεια	• Οι διαφορές θεωρούνται προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν • Οι μαθητές θεωρούνται διαφορετικοί. Γίνονται προσαρμογές για να συμβαδίσουν με τις διαφορετικές ανάγκες τους
Διαφορετικότητα / Ποικιλομορφία	• Οι διαφορές αντιμετωπίζονται ως πλεονέκτημα και ευκαιρία • Οι μαθητές θεωρούνται διαφορετικοί. Οι διαφορές χρησιμεύουν ως «πόροι» τόσο για ατομική όσο και αμοιβαία μάθηση και ανάπτυξη

Η εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς δεν εφαρμόζεται στο κενό, «τα εκπαιδευτικά ιδρύματα περιβάλλονται από κοινωνικο-ιστορική βαρύτητα» (Erickson, 2004).

Η ανάπτυξη της εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς δεν θα πρέπει να πραγματοποιείται μεμονωμένα, καθώς είναι δύσκολο να συνειδητοποιήσουμε πότε άλλες πτυχές των εκπαιδευτικών, κοινωνικών και υγειονομικών συστημάτων παραμένουν αποκλειστικές ως προς τα αποτελέσματά τους.

Η εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς θα πρέπει να θεωρείται μέρος ενός ευρύτερου στόχου για τη δημιουργία μιας πιο περιεκτικής κοινωνίας (UN, 2008).

2.1.3 Η ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΠΛΑΙΣΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ

Σε διεθνές επίπεδο, το δικαίωμα στην εκπαίδευση έχει αναγνωριστεί εδώ και καιρό σε διάφορες Διακηρύξεις, Συμβάσεις και Ημερήσιες Διατάξεις.

Η αρμοδιότητα της ΕΕ για την εκπαίδευση στα κράτη μέλη είναι μάλλον περιορισμένη και, ως εκ τούτου, το δευτερογενές δίκαιο της ΕΕ σε αυτόν τον τομέα είναι πρακτικά ανύπαρκτο. Οι εξουσίες της ΕΕ στον τομέα της εκπαίδευσης σχετίζονται κυρίως με τη συμβολή στην ανάπτυξη ποιοτικής εκπαίδευσης ενθαρρύνοντας τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών, όπως περιγράφεται στο άρθρο 165 της Συνθήκης για τη λειτουργία της ΕΕ, το οποίο ορίζει ότι (FRA, 2016).

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού συστήματος είναι να εκπαιδεύσει τα άτομα να συμμετέχουν ενεργά στην κοινωνία και να διαμορφώνουν και να διατηρούν μια συνεχώς μεταβαλλόμενη κοινωνία και πολιτισμό, έτσι ώστε όλοι να έχουν ίσες ευκαιρίες να σπουδάσουν με βάση τα ατομικά ενδιαφέροντα του κάθε ατόμου, ανεξάρτητα από τον τόπο διαμονής, την ηλικία, το φύλο, την εκπαίδευση, την καταγωγή, την οικονομία και την κατάσταση.

2.1.4 ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Τα προσεκτικά δομημένα συμπεριληπτικά περιβάλλοντα μάθησης, αποτελούν τη βάση της εκπαίδευσης που ανταποκρίνεται στις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα όλων των μαθητών και του εκπαιδευτικού προσωπικού, ανεξάρτητα από το υπόβαθρό τους.

Ασφαλή φυσικά, κοινωνικά και **συναισθηματικά** περιβάλλοντα μάθησης που σέβονται την ελευθερία της γνώμης και της έκφρασης.

Εκπαιδευτικοί και άλλο εκπαιδευτικό προσωπικό που προετοιμάζονται και **υποστηρίζονται** στη διαχείριση της διαφορετικότητας στο εκπαιδευτικό ίδρυμα και στον διαπολιτισμικό διάλογο.

Η ηγεσία των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων δεσμεύεται να δημιουργήσει ένα ευνοϊκό, υποστηρικτικό περιβάλλον μάθησης και διδασκαλίας και δημοκρατική διακυβέρνηση του εκπαιδευτικού ιδρύματος.

Εκπαιδευτικές Αρχές με ολιστική **προοπτική** για τα εκπαιδευτικά συστήματα.

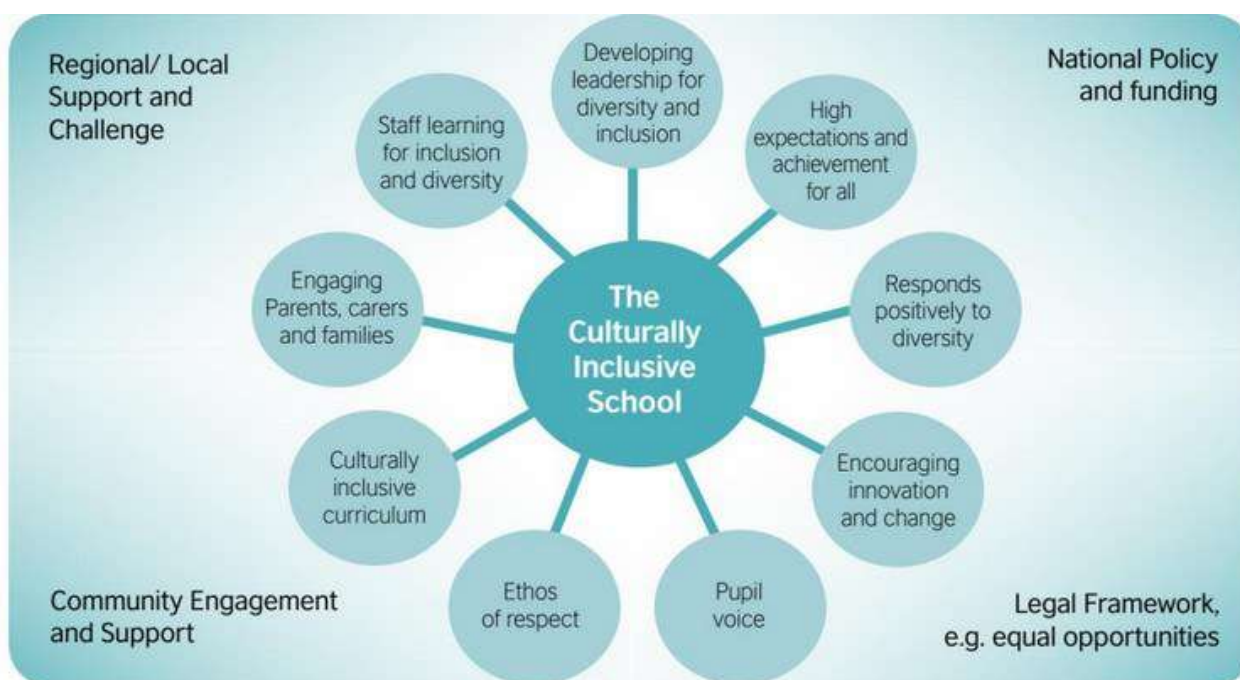

Η συμμετοχή και η πλήρης δέσμευση όλων των σχετικών **ενδιαφερόμενων μερών** για τη διατήρηση εκπαιδευτικών ιδρυμάτων χωρίς αποκλεισμούς και την προώθηση της πολυμορφίας και του διαπολιτισμικού διαλόγου στην εκπαίδευση.

2.2.1 Τα σενάρια πολιτισμικής συμπερίληψης

Οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι με διαφορετικό υπόβαθρο είναι άτομα που μπορεί να βιώσουν αποκλεισμό από την 'κυρίαρχη' εκπαίδευση λόγω παραγόντων όπως το φύλο, η σωματική ή πνευματική ικανότητα, οι κοινωνικές ή συναισθηματικές συνθήκες, η γλώσσα, ο πολιτισμός, η θρησκεία ή άλλα προσωπικά χαρακτηριστικά (Harris et al., 2004, σ. 10).

Αυτές οι διαφορές μπορούν να διαμορφώσουν τις προηγούμενες εκπαιδευτικές εμπειρίες τους, την πρόσβαση σε ευκαιρίες και τις ανάγκες υποστήριξης σε περιβάλλοντα μάθησης ενηλίκων. Ανατρέξτε στην παρακάτω εικόνα.

Σχήμα 1 - Το Πολιτισμικά Συμπεριληπτικό Σχολείο (Rashid & Tikly, 2010, p. 9)

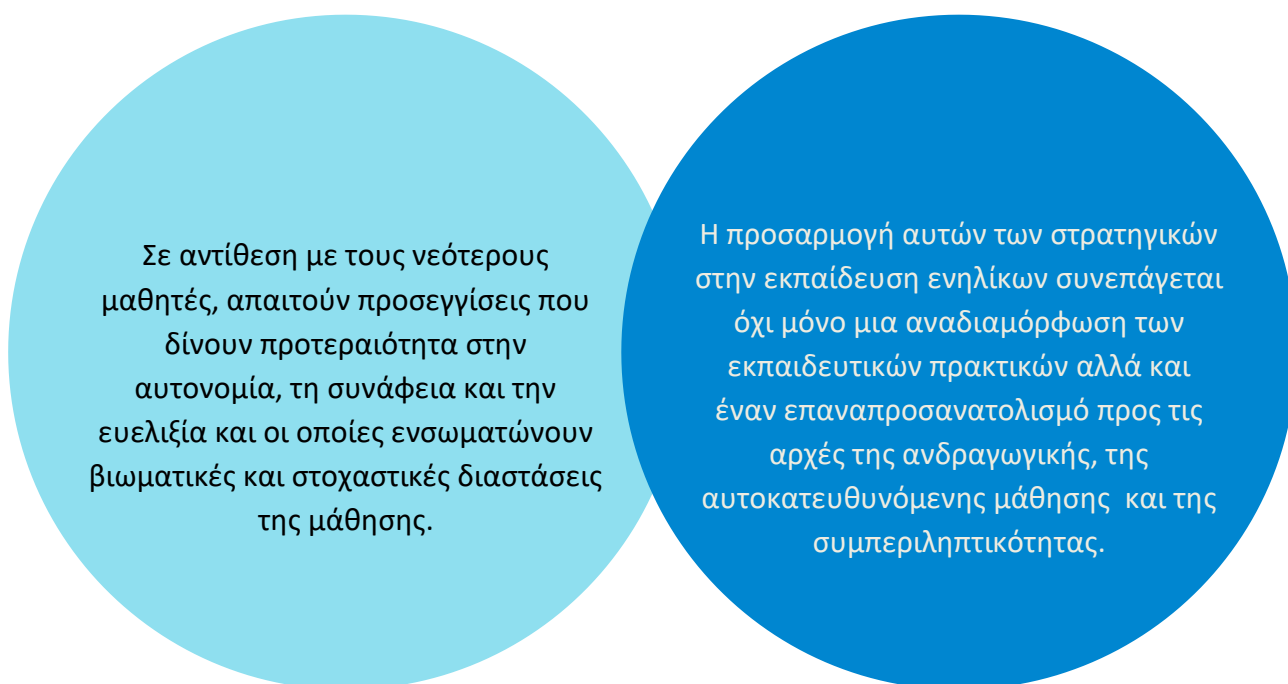
Τα σενάρια Πολιτισμικής Συμπερίληψης αναφέρονται σε μαθησιακές καταστάσεις που έχουν σχεδιαστεί για να σέβονται, να αντικατοπτρίζουν και να εκτιμούν τις διαφορετικές πολιτισμικές ταυτότητες των ενηλίκων εκπαιδευομένων. Στην εκπαίδευση ενηλίκων, αυτά τα σενάρια είναι ιδιαίτερα σημαντικά, καθώς οι εκπαιδευόμενοι συχνά φέρνουν πολύπλοκες πολιτιστικές εμπειρίες που διαμορφώνονται από τη μετανάστευση, την εργασία, την οικογένεια και την κοινοτική ζωή.

2.2.2 Ο αντίκτυπος της επαγγελματικής εμπειρίας στις στρατηγικές διδασκαλίας

Η ανάπτυξη στρατηγικών διδασκαλίας υψηλού αντίκτυπου βασίζεται σε εκτεταμένες εμπειρικές γνώσεις που έχουν αποδείξει την αποτελεσματικότητά τους στη βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων εντός των εκπαιδευτικών πλαισίων. Η προσαρμογή τους στην εκπαίδευση ενηλίκων, ωστόσο, απαιτεί μια ουσιαστική παιδαγωγική και συμφραζόμενη μετατόπιση, αναγνωρίζοντας τα διακριτικά χαρακτηριστικά, τα κίνητρα και τις προηγούμενες εμπειρίες που χαρακτηρίζουν τους ενήλικες εκπαιδευόμενους.

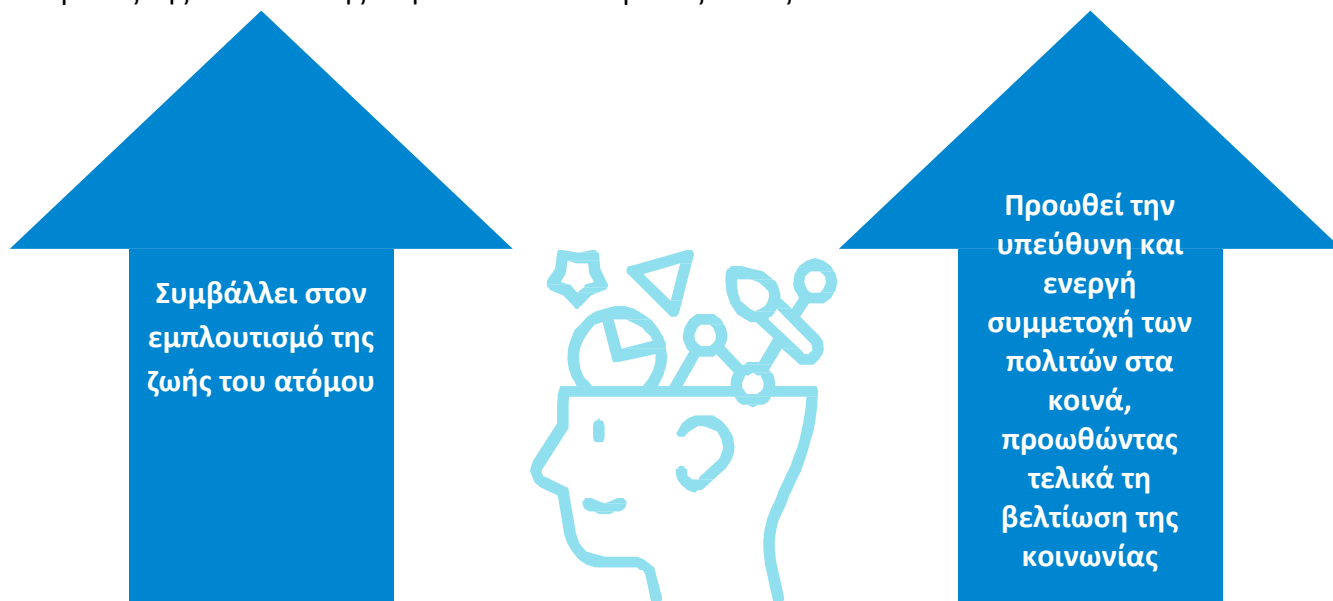
Οι ενήλικες μαθητές συχνά φέρνουν **εκτεταμένη ζωή και επαγγελματική εμπειρία, σαφώς καθορισμένους προσωπικούς και επαγγελματικούς στόχους** και προτίμηση για πρακτικές, προσανατολισμένες στο στόχο και άμεσα εφαρμόσιμες ευκαιρίες μάθησης.

Η εκπαίδευση ενηλίκων ασχολείται εξίσου με την αντιμετώπιση των πιεστικών κοινωνικών προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι κοινότητες, συμπεριλαμβανομένης της φτώχειας, της ελλιπούς υγειονομικής κατάστασης, του εγκλήματος και της βίας, της πολιτικής στέρησης των πολιτικών δικαιωμάτων, του κοινωνικού αποκλεισμού με βάση το φύλο, την τάξη ή άλλα χαρακτηριστικά, της απόκτησης δεξιοτήτων που σχετίζονται με την εργασία και της υποβάθμισης του περιβάλλοντος.

Ο ρόλος της εκπαίδευσης ενηλίκων είναι επομένως διττός:

Η επίτευξη αυτού του διπλού στόχου απαιτεί από τους εκπαιδευόμενους να ενδυναμώνονται και να συμπεριλαμβάνονται στην εκπαιδευτική διαδικασία.

“Ο εκπαιδευτής ενηλίκων πρέπει να μετακινηθεί από την απλή αναγνώριση και αποδοχή ότι οι μεμονωμένοι εκπαιδευόμενοι είναι διαφορετικοί, σε μια θέση όπου δημιουργεί μια ατμόσφαιρα συμπερίληψης.”

- Barrett (2012)

2.2.3 Συμβουλές και Παραδείγματα Συμπεριληπτικών Στρατηγικών στην Διδασκαλία

Αναστοχαστικότητα

Η αναστοχαστικότητα στην εκπαίδευση ενηλίκων αναφέρεται στην ικανότητα του εκπαιδευτικού να εξετάζει κριτικά τον τρόπο με τον οποίο οι δικές του παραδοχές, πεποιθήσεις και διαθέσεις διαμορφώνουν τις στάσεις τους απέναντι στη διδασκαλία και επηρεάζουν τις αλληλεπιδράσεις τους με τους μαθητές (Barrett, 2012).

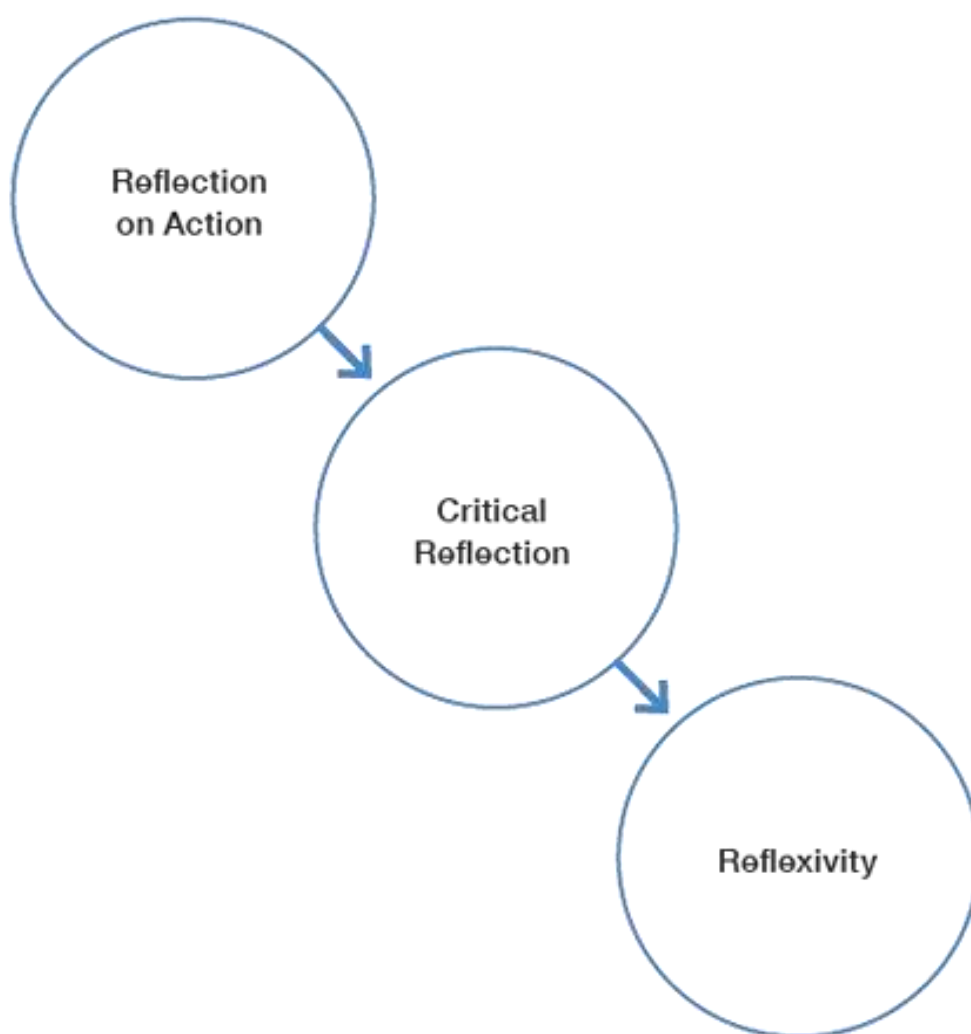
Αυτή η διαδικασία περιλαμβάνει την αμφισβήτηση των αξιών και των αντιλήψεων που λαμβάνονται υπόψη, καθώς και την αναγνώριση του τρόπου με τον οποίο αυτά τα στοιχεία επηρεάζουν τις σχέσεις μέσα στο μαθησιακό περιβάλλον.

Η αποτελεσματική αναστοχαστική πρακτική απαιτεί από τους εκπαιδευτικούς να συμμετέχουν σε προβληματισμό σε πολλαπλά στάδια της εργασίας τους – πριν, κατά τη διάρκεια και μετά τη διδασκαλία – ενσωματώνοντας έτσι τον προβληματισμό-για-δράση, τον προβληματισμό-σε-δράση και τον προβληματισμό-στην-δράση (Dewey, 1933, Schön, 1983; Loughran, 2005).

Ο αναστοχασμός-ως προς την -δράση συνεπάγεται αναδρομική ανάλυση για την αξιολόγηση εναλλακτικών προσεγγίσεων, ανατρέξτε στο παρακάτω σχήμα, ενώ ο αναστοχασμός-σε-δράση περιλαμβάνει την προσαρμογή πρακτικών σε πραγματικό χρόνο, που συχνά περιγράφεται ως *σκέφτομαι «μπαίνοντας στα παπούτσια του άλλου»*.

Με αυτόν τον τρόπο, όχι μόνο εμβαθύνει την επαγγελματική κατανόηση, αλλά και προωθεί συμπεριληπτικές και δεκτικές διδακτικές προσεγγίσεις, οι οποίες είναι κεντρικής σημασίας για τα περιβάλλοντα εκπαίδευσης ενηλίκων.

Σχήμα 2 - Ενδοσκόπηση (reflexivity) ως συνέχεια του αναστοχασμού.

Ώρα για εξάσκηση

Εργασίες προς υλοποίηση

Αναστοχαστική εστίαση στο σημαντικό περιστατικό

 45λεπτά

Συγκεκριμένος στόχος

Ενίσχυση της κριτικής σκέψης και του σκεπτικισμού ως προς την δεκτικότητα σε πολύπλοκες καταστάσεις διδασκαλίας, επιτρέποντας πιο προσαρμοστικές και χωρίς αποκλεισμούς πρακτικές.

Οδηγίες

Προσδιορίστε μια δύσκολη στιγμή στη διδασκαλία σας όπου η ποικιλομορφία, η ανατροφοδότηση ή η ευθυγράμμιση των στόχων ήταν ένας σημαντικός παράγοντας (π.χ. η απεμπλοκή ενός μαθητή, η σύγκρουση μεταξύ των μαθητών, οι οδηγίες παρεξήγησης).

Αναλύστε την απάντησή σας και εξετάστε εναλλακτικές προσεγγίσεις που θα μπορούσατε να ακολουθήσετε με σκεπτικισμό και αναστοχαστικότητα και συμπεριληπτικές στρατηγικές.

Ερωτήσεις για αναστοχασμό

- Ποιες υποθέσεις διαμόρφωσαν την αντίδρασή μου εκείνη τη στιγμή;
- Πώς θα μπορούσα να είχα ανταποκριθεί διαφορετικά για να υποστηρίξω όλους τους μαθητές;
- Τι θα κάνω σε παρόμοια κατάσταση στο μέλλον;

2.2.3 Συμβουλές και Παραδείγματα Συμπεριληπτικών Στρατηγικών στην Διδασκαλία

Ο καθορισμός στόχων

Οι σαφείς στόχοι στην εκπαίδευση ενηλίκων χρησιμεύουν ως βασικό κίνητρο, ευθυγραμμίζοντας την κατάρτιση με προσωπικούς και επαγγελματικούς στόχους. Σε αντίθεση με το σχολικό περιβάλλον, όπου οι μαθησιακοί στόχοι καθορίζουν την επιτυχία, στην εκπαίδευση ενηλίκων είναι άμεσα συνδεδεμένοι με τους στόχους των μαθητών, ενισχύοντας τα κίνητρα και το ενδιαφέρον για το υλικό.

Οι καλά καθορισμένοι στόχοι διεγείρουν τη γνωστική εμπλοκή και προσφέρουν έναν πρακτικό χάρτη πορείας για την επίτευξη πραγματικών ικανοτήτων. Η σαφής περιγραφή συγκεκριμένων στόχων στην αρχή κάθε μαθήματος καταδεικνύει τον τρόπο με τον οποίο η κατάρτιση ωφελεί άμεσα την απόδοση στην εργασία, ενισχύοντας έτσι τα κίνητρα και τη δέσμευση.

Το πλαίσιο προσδιορισμού στόχων SMART, συμβάλλει στον καθορισμό αποτελεσματικών στόχων. Το ακρωνύμιο σημαίνει Specific, Measurable, Achievable, Relevant και Time-bound (Συγκεκριμένο, Μετρήσιμο, Επιτεύξιμο (Εφικτό), Ρεαλιστικό, και Χρονικά προσδιορισμένο) Χρησιμοποιώντας αυτά τα κριτήρια, μπορείτε να δημιουργήσετε στόχους που είναι σαφείς, επικεντρωμένοι και πιο πιθανό να επιτευχθούν.

Σχήμα 3 - ΕΞΥΠΝΟΙ στόχοι - Πώς να τους χρησιμοποιήσετε

Ώρα για εξάσκηση

Εργασίες προς υλοποίηση

Δραστηριότητα ευθυγράμμισης στόχων

 30λεπτά

Συγκεκριμένος στόχος

Για να ενισχυθεί η συνοχή του σχεδιασμού του μαθήματος, η διασφάλιση ότι κάθε στοιχείο της συνεδρίας συμβάλλει στην επίτευξη των καθορισμένων μαθησιακών αποτελεσμάτων

Οδηγίες

Εξετάστε ένα υπάρχον σχέδιο μαθήματος και ελέγξτε εάν όλες οι προγραμματισμένες δραστηριότητες και αξιολογήσεις ευθυγραμμίζονται με τους δηλωμένους μαθησιακούς στόχους. Αναθεωρήστε τυχόν στοιχεία που δεν συμβάλλουν άμεσα στην επίτευξη των στόχων.

Ερωτήσεις για αναστοχασμό

- Είναι όλες οι εργασίες και οι αξιολογήσεις ευθυγραμμισμένες με τους στόχους;
- Ποια στοιχεία μπορούν να αφαιρεθούν ή να προσαρμοστούν για καλύτερη συνοχή;
- Πώς η σαφέστερη ευθυγράμμιση ωφελεί την κατανόηση των στόχων από τους μαθητές;

2.2.3 Συμβουλές και Παραδείγματα Συμπεριληπτικών Στρατηγικών στην Διδασκαλία

Δομημένα Μαθήματα

Η παροχή δομημένων μαθημάτων είναι ιδιαίτερα επωφελής για τους ενήλικες εκπαιδευόμενους που συχνά εξισορροπούν πολλαπλές ευθύνες. Μια τέτοια οργάνωση επιτρέπει στους εκπαιδευόμενους να περιηγούνται σε σύνθετα θέματα πιο αποτελεσματικά και να επικεντρώνονται στις πιο σχετικές πληροφορίες και δραστηριότητες.

Η διατήρηση μιας συνεπούς δομής στο πρόγραμμα μειώνει το γνωστικό φορτίο, επιτρέποντας στους εργαζόμενους να επικεντρωθούν και να βρουν αυτό που είναι πιο χρήσιμο για αυτούς. Αυτή η δομημένη προσέγγιση απλοποιεί τη συλλογή και επεξεργασία πληροφοριών, βοηθώντας τους ενήλικες να εφαρμόσουν αποτελεσματικά τις νέες γνώσεις στους εργασιακούς τους ρόλους.

Ο σχεδιασμός και η διάρθρωση αποτελεσματικών μαθημάτων αποτελεί θεμελιώδη πτυχή της επιτυχημένης εκπαίδευσης ενηλίκων. Για πολλούς εκπαιδευτικούς, ιδιαίτερα εκείνους που είναι νέοι στον τομέα, η πολυπλοκότητα της διαχείρισης των διαφορετικών αναγκών των μαθητών, των χρονικών περιορισμών και των απαιτήσεων του προγράμματος σπουδών μπορεί να είναι συντριπτική.

Σχήμα 4 - 5 συμβουλές για επιτυχημένο σχεδιασμό μαθήματος.

Ώρα για εξάσκηση

Εργασίες προς υλοποίηση

Χαρτογράφηση ροής μαθήματος

 30λεπτά

Συγκεκριμένος στόχος

Εξασκηθείτε στην οργάνωση των μαθημάτων σε μια λογική ακολουθία (εισαγωγή, πρακτική, εφαρμογή, προβληματισμός) προσαρμοσμένη στους ενήλικες μαθητές.

Οδηγίες

- Επιλέξτε ένα επερχόμενο θέμα τάξης (π.χ. δεξιότητες συνέντευξης εργασίας, προϋπολογισμός, γλωσσική πρακτική).
- Χωρίστε μια κενή σελίδα σε **τέσσερις ενότητες** με την ετικέτα:
- **Εισαγωγή:** Πώς θα προσελκύσετε το ενδιαφέρον και θα εξηγήσετε τη συνάφεια;
- **Καθοδηγούμενη πρακτική:** Ποια παραδείγματα ή επιδείξεις θα παράσχετε;
- **Ανεξάρτητη εφαρμογή:** Πώς θα εξασκήσουν οι ίδιοι οι εκπαιδευόμενοι τις δεξιότητές τους;
- **Προβληματισμός/Ανακεφαλαίωση:** Πώς θα βοηθήσετε τους εκπαιδευόμενους να συνοψίσουν και να συνδέσουν τη μάθηση με προσωπικούς στόχους;

Ερωτήσεις για αναστοχασμό

- Η ροή του μαθήματος ήταν φυσική και συνδεδεμένη για τους μαθητές;
- Ήταν ομαλές οι μεταβάσεις μεταξύ των ενοτήτων;
- Ποιο μέρος της δομής χρειάζεται περισσότερο ή λιγότερο χρόνο;

Ώρα για εξάσκηση

Εργασίες προς υλοποίηση

Καθημερινά βήματα μιας Μικρο-Δομής

 30λεπτά

Συγκεκριμένος στόχος

Δημιουργήστε ένα συνεπές πλαίσιο για κάθε συνεδρία για να μειώσετε τη σύγχυση και να βελτιώσετε την εστίαση των μαθητών.

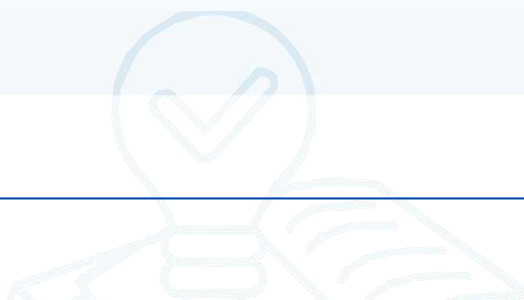
Οδηγίες

- Δημιουργήστε μια απλή επαναλαμβανόμενη δομή για όλες τις συνεδρίες (π.χ., Καλωσορίσατε → Στόχος → Κύρια εργασία → Ανακεφαλαιώστε).
- Εμφανίστε τη δομή οπτικά σε έναν πίνακα ή σελίδα προβολής (slight) στην αρχή του μαθήματος.
- Παρουσιάστε εν συντομία κάθε στάδιο κατά την εξέλιξη της παρουσίασης ("Εξερευνήσαμε παραδείγματα, τώρα ας τα εφαρμόσουμε μόνοι μας").
- Στο τέλος, συνοψίστε τα βασικά συμπεράσματα και τα επόμενα βήματα, συνδέοντας τα με τους στόχους των μαθητών.

Ερωτήσεις για αναστοχασμό

- Φάνηκε ότι οι μαθητές ήταν πιο ήρεμοι γνωρίζοντας τι να περιμένουν;
- Βοήθησε η συστηματική ακολουθία στην διαχείριση του χρόνου και τον καταμερισμό εργασιών;
- Πώς θα μπορούσε να προσαρμοστεί η διάρθρωση ώστε να έχει περισσότερη ποικιλία, διατηρώντας παράλληλα τη σαφήνεια;

2.2.3 Συμβουλές και Παραδείγματα Συμπεριληπτικών Στρατηγικών στην Διδασκαλία

Διδάσκοντας με σαφήνεια

Η σαφής και ρητή διδασκαλία βοηθά στην κατανόηση και την απόκτηση νέων δεξιοτήτων, προσφέροντας σαφείς οδηγίες και κατευθυντήριες γραμμές για τον τρόπο επίτευξης του επιθυμητού αποτελέσματος. Αυτή η προσέγγιση μειώνει τις αβεβαιότητες, ενισχύοντας έτσι την εμπιστοσύνη των μαθητών.

Οι ρητές στρατηγικές διδασκαλίας ανταποκρίνονται σε ό, τι γνωρίζουμε για τον τρόπο με τον οποίο μαθαίνουν οι μαθητές. Οι εκπαιδευτικοί χρησιμοποιούν την επαγγελματική τους εμπειρία για να επιλέξουν τη σωστή στρατηγική τη σωστή στιγμή για το σωστό σκοπό.

Στο επίκεντρο του γραφικού ρητής διδασκαλίας, βρίσκεται ο κύκλος διδασκαλίας και μάθησης. Ο Κύκλος περιβάλλεται από τους παράγοντες - καταλύτες Γύρω από τους παράγοντες -καταλύτες, είναι οι στρατηγικές που βασίζονται σε αποδεικτικά στοιχεία.

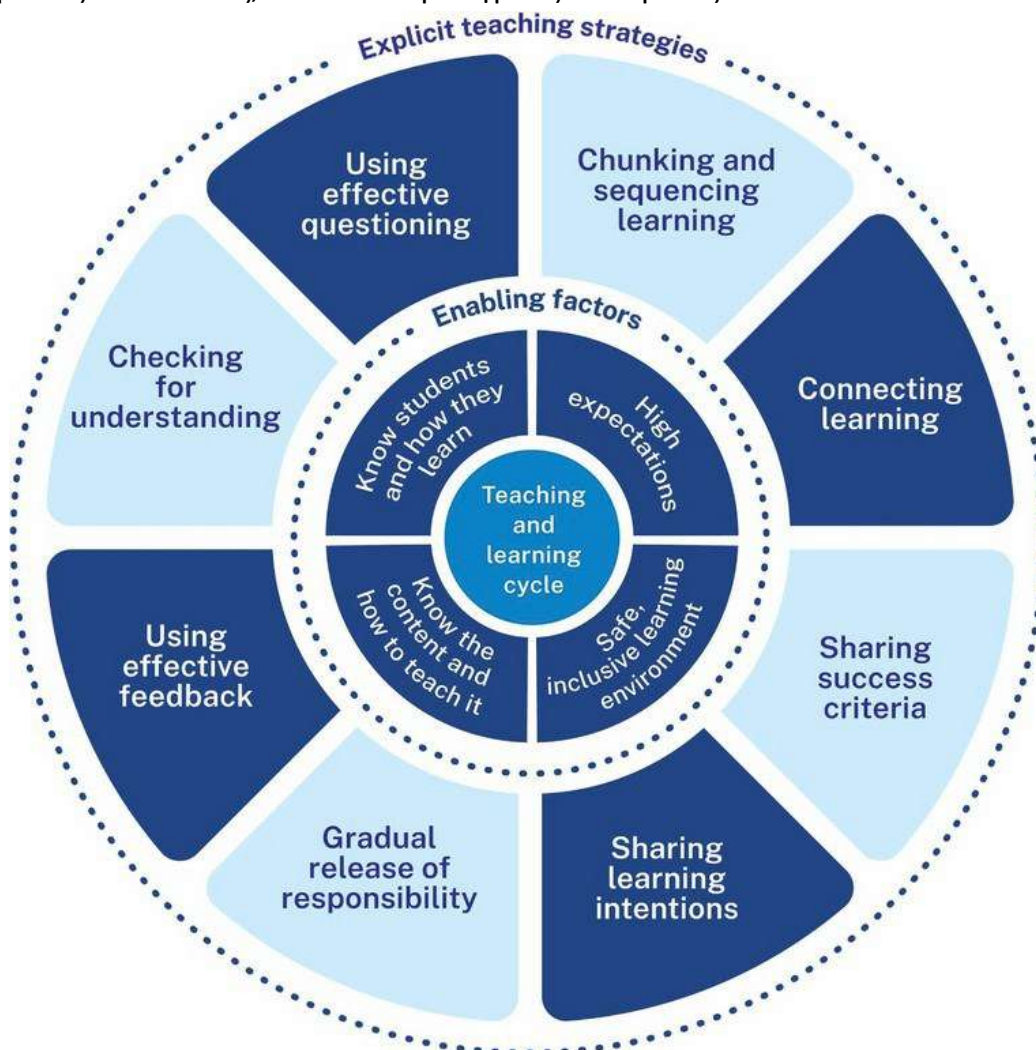

Figure 5 - Tips for Explicit Teaching.

Ώρα για εξάσκηση

Εργασίες προς υλοποίηση

Σχεδιασμός Ρητής Διδασκαλίας

45λεπτά

Συγκεκριμένος στόχος

Να ενισχύσει την ικανότητα του εκπαιδευτικού να παρουσιάζει πληροφορίες ρητά και συστηματικά, μειώνοντας την ασάφεια και βελτιώνοντας την κατανόηση των μαθητών.

Οδηγίες

Επιλέξτε ένα θέμα που διδάσκετε συχνά στο πλαίσιο της εκπαίδευσης ενηλίκων (π.χ. ψηφιακές δεξιότητες, γραμματισμός, επαγγελματική κατάρτιση). Αναπτύξτε ένα λεπτομερές σχέδιο μαθήματος που χωρίζει το θέμα σε μικρά, διαχειρίσιμα βήματα. Σαφής περιγραφή:

- Μαθησιακοί στόχοι
- Βασικά σημεία ή έννοιες που πρέπει να διδαχθούν
- Διαδοχικά βήματα για την παρουσίαση του υλικού με ρητό τρόπο Ευκαιρίες για καθοδηγούμενη πρακτική και ανεξάρτητη εφαρμογή

Ερωτήσεις για αναστοχασμό

- Οι οδηγίες ακολουθούνται λογικά και είναι εύκολο να ακολουθηθούν;
- Θα μπορούσε ένας ενήλικας μαθητής με λίγες προηγούμενες γνώσεις να κατανοήσει τα βήματα;
- Πώς μπορώ να ελέγξω τον βαθμό κατανόησης σε κάθε στάδιο;

2.2.3 Συμβουλές και Παραδείγματα Συμπεριληπτικών Στρατηγικών στην Διδασκαλία

Ανατροφοδότηση

Η ανατροφοδότηση αποτελεί ακρογωνιαίολίθο της εκπαίδευσης ενηλίκων, καθοριστικής σημασίας για την αυτοβελτίωση και την επαγγελματική ανάπτυξη. Η εποικοδομητική, συγκεκριμένη ανατροφοδότηση βοηθά τους μαθητές να βελτιώσουν τις δεξιότητές τους και να αναγνωρίσουν την πρόοδό τους.

Σε περιβάλλοντα ενηλίκων, όπως τα εκπαιδευτικά μας προγράμματα, οι εκπαιδευόμενοι συχνά παρέχουν πολύτιμη ανατροφοδότηση ο ένας στον άλλο, αξιοποιώντας τις ποικίλες εμπειρίες τους. Αυτή η ανατροφοδότηση από ομοτίμους, σε συνδυασμό με την καθοδήγηση από τους εκπαιδευτές, δημιουργεί ένα πλούσιο περιβάλλον για ανάπτυξη και συνεχή μάθηση.

Σε περιβάλλοντα εκπαίδευσης ενηλίκων, όπου οι συμμετέχοντες φέρνουν ποικίλες εμπειρίες, στόχους και προσδοκίες, η παροχή ανατροφοδότησης πρέπει να είναι τόσο εξατομικευμένη όσο και σκόπιμη. Ανατρέξτε στην παρακάτω εικόνα του τι επιτρέπεται και τι όχι.

Σχήμα 6 - Ποιες είναι οι κύριες συμβουλές για ανατροφοδότηση;

Ώρα για εξάσκηση

Εργασίες προς υλοποίηση

Παρέχοντας συγκεκριμένη ανατροφοδότηση (σχόλια)

30λεπτά

Συγκεκριμένος στόχος

Να εξασκήσουν πρακτικά, τεχνικές ανατροφοδότησης με επίκεντρο τον μαθητή για να είναι συγκεκριμένη, εποικοδομητική και παρακινητική, προωθώντας τη βελτίωση χωρίς να αποθαρρύνει τους μαθητές.

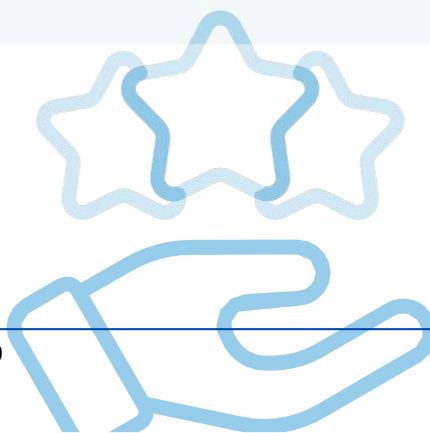
Οδηγίες

Αναθεωρήστε είτε την πραγματική είτε τη δειγματική εργασία του μαθητή (π.χ. εργασίες, ασκήσεις). Γράψτε εξατομικευμένα σχόλια που επισημαίνουν τα δυνατά σημεία, προσδιορίζουν συγκεκριμένους τομείς βελτίωσης και παρέχουν σαφή, πρακτικά επόμενα βήματα. Βεβαιωθείτε ότι ο τόνος ενθαρρύνει τη συνεχή προσπάθεια και πρόοδο.

Ερωτήσεις για ανατροφοδότηση

- Η ανατροφοδότηση αναφέρεται σαφώς στην ατομική απόδοση του μαθητή;
- Ενθαρρύνει και υποστηρίζει τη μελλοντική μάθηση;
- Έχω εξισορροπήσει την εποικοδομητική κριτική με την ενθάρρυνση;

Ώρα για εξάσκηση

Εργασίες προς υλοποίηση

Παρατήρηση από Ομοτίμους και Ανταλλαγή Ανατροφοδότησης

 30λεπτά

Συγκεκριμένος στόχος

Να βελτιώσει την ικανότητα εντοπισμού αποτελεσματικών στρατηγικών διδασκαλίας στην πράξη και να παρέχει εποικοδομητική ανατροφοδότηση από ομοτίμους που ενθαρρύνει την επαγγελματική ανάπτυξη.

Οδηγίες

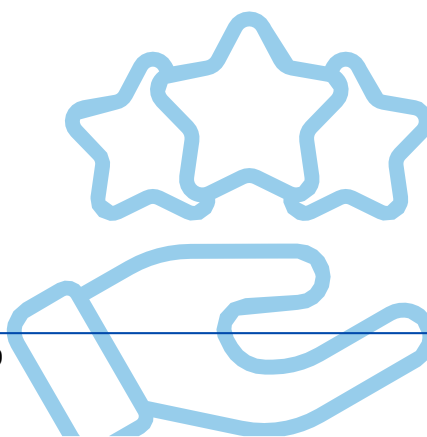

Παρακολουθήστε το μάθημα ενός συναδέλφου (ή παρακολουθήστε μια ηχογραφημένη διδακτική συνεδρία). Επικεντρωθείτε στον τρόπο με τον οποίο εφαρμόζουν ρητές οδηγίες, παρέχουν ανατροφοδότηση, διαφοροποιούν τη μάθηση και θέτουν στόχους.

Γράψτε εποικοδομητική ανατροφοδότηση επισημαίνοντας αποτελεσματικές στρατηγικές και πιθανές βελτιώσεις.

Ερωτήσεις για αναστοχασμό

- Ποιες στρατηγικές παρατήρησα ότι θα μπορούσα να υιοθετήσω;
- Πώς η παρατήρηση ενός άλλου δασκάλου διευρύνει την προοπτική μου;
- Ήταν τα σχόλιά μου ισορροπημένα και εποικοδομητικά;

2.2.3 Συμβουλές και Παραδείγματα Συμπεριληπτικών Στρατηγικών στην Διδασκαλία

Διαφοροποιημένη διδασκαλία

1 Στην εκπαίδευση ενηλίκων αναγνωρίζει και ανταποκρίνεται στις ποικίλες ανάγκες, τα υπόβαθρα και τις φιλοδοξίες των εκπαιδευομένων. Αυτή η προσέγγιση περιλαμβάνει την προσαρμογή της εκπαιδευτικής εμπειρίας ώστε να ευθυγραμμίζεται με τους στόχους και τις προτιμήσεις κάθε ατόμου, μεγιστοποιώντας έτσι την εμπλοκή και την αποτελεσματικότητα της μάθησης.

2 Με την προσαρμογή τόσο του περιεχομένου όσο και της παιδαγωγικής μεθόδου, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να αντιμετωπίσουν τις συγκεκριμένες απαιτήσεις των ώριμων μαθητών, διασφαλίζοντας ότι η μαθησιακή διαδικασία είναι σχετική και ουσιαστική.

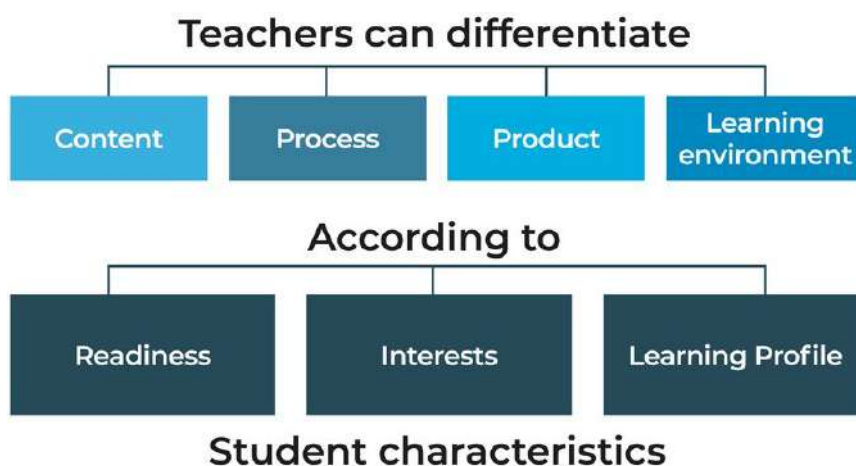
3 Η προσαρμογή στρατηγικών διδασκαλίας βασισμένη σε αποδείξεις ώστε να ταιριάζουν σε περιβάλλοντα εκπαίδευσης ενηλίκων, επιτρέπουν ένα πιο εξατομικευμένο ταξίδι μάθησης. Τέτοιες προσαρμοσμένες προσεγγίσεις δημιουργούν πιο ελκυστικές και επιδραστικές εμπειρίες που ενισχύουν τη συμμετοχικότητα και τον δυναμισμό στο μαθησιακό περιβάλλον.

4 Η διαφοροποιημένη διδασκαλία σέβεται την διαφορετικότητα στις ζωές των ενηλίκων, τις εμπειρίες και τους στόχους των εκπαιδευομένων, διευκολύνοντας την αποτελεσματική απόκτηση και εφαρμογή δεξιοτήτων σε πραγματικές συνθήκες.

QUICK TIPS

Η διαφοροποίηση αφορά την ανταποκρισιμότητα των εκπαιδευτών στις ανάγκες των μαθητών.

Σχήμα 7 - Αποτελεσματικές λειτουργίες διαφοροποίησης

Ώρα για εξάσκηση

Εργασίες προς υλοποίηση

Δημιουργία ενός διαφοροποιημένου μαθησιακού περιβάλλοντος

 60λεπτά

Συγκεκριμένος στόχος

Να καλλιεργήσει την ικανότητα δημιουργίας φυσικών ή εικονικών περιβαλλόντων μάθησης που υποστηρίζουν τη διαφοροποιημένη μάθηση και αίρουν τα εμπόδια στη συμμετοχή.

Οδηγίες

Σχεδιάστε μια τάξη ή μια εικονική διάταξη μάθησης που έχει σχεδιαστεί για να υποστηρίζει διαφορετικούς μαθητές.

Εξετάστε τις ρυθμίσεις καθισμάτων, την προσβασιμότητα των πόρων, τις ομαδοποιήσεις και τη χρήση της τεχνολογίας. Γράψτε σημειώσεις που εξηγούν πώς κάθε στοιχείο υποστηρίζει την ένταξη και τη διαφοροποίηση.

Ερωτήσεις για αναστοχασμό

- Μειώνει το περιβάλλον τα εμπόδια για τους μαθητές με διαφορετικές ανάγκες;
- Πώς προωθεί την αυτονομία και τη δέσμευση;
- Ποιες προσαρμογές θα μπορούσαν να ενισχύσουν περαιτέρω τη συμμετοχικότητα;

2.3 Εξατομικευμένες προσεγγίσεις μάθησης

2.3.1 Εισαγωγή στις εξατομικευμένες προσεγγίσεις

Η εξατομικευμένη μάθηση αντιπροσωπεύει μια μετασχηματιστική προσέγγιση στο πλαίσιο της εκπαίδευσης ενηλίκων, προσφέροντας μονοπάτια που ανταποκρίνονται άμεσα στις ποικίλες ανάγκες, τις φιλοδοξίες και τις προηγούμενες εμπειρίες των μεμονωμένων μαθητών.

Αντί να παρέχει ομοιόμορφο περιεχόμενο σε όλους τους συμμετέχοντες, η εξατομικευμένη μάθηση αναγνωρίζει ότι οι ενήλικες εισέρχονται στην τάξη με διαφορετικούς στόχους, όπως η εξέλιξη της σταδιοδρομίας, η προσωπική ανάπτυξη ή η βελτίωση των δεξιοτήτων.

Με την προσεκτική προσαρμογή των σχεδίων μάθησης, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να προωθήσουν τη συμμετοχή, να βελτιώσουν τα κίνητρα και να ενισχύσουν τη συνολική συνάφεια της μαθησιακής εμπειρίας.

Η διαδικασία εξατομίκευσης των διαδρομών μάθησης περιλαμβάνει διάφορα στάδια:

3. ενσωμάτωση ενός ευρύ φάσματος πόρων που ταιριάζουν σε διαφορετικές μαθησιακές προτιμήσεις

4.συνεχής παρακολούθηση της προόδου

1.προσδιορισμός των στόχων του μαθητή

2. δημιουργία ενός προσαρμοσμένου σχεδίου που να ευθυγραμμίζεται με αυτούς τους στόχους

Αντί να παρέχει ομοιόμορφο περιεχόμενο σε όλους τους συμμετέχοντες, η εξατομικευμένη μάθηση αναγνωρίζει ότι οι ενήλικες εισέρχονται στην τάξη με διαφορετικούς στόχους, όπως η εξέλιξη της σταδιοδρομίας, η προσωπική ανάπτυξη ή η βελτίωση των δεξιοτήτων.

Θα επικεντρωθούμε τώρα στα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα.

Πλεονεκτήματα

Συνάφεια και Κίνητρα

Με την ευθυγράμμιση του περιεχομένου με τους προσωπικούς στόχους και τα ενδιαφέροντα, οι εκπαιδευόμενοι είναι πιο πιθανό να παραμείνουν αφοσιωμένοι και αφοσιωμένοι στις σπουδές τους.

Ευελιξία

Η εξατομικευμένη μάθηση επιτρέπει στους εκπαιδευόμενους να μελετούν με τον δικό τους ρυθμό και να προσαρμόζουν το πρόγραμμά τους γύρω από τις προσωπικές και επαγγελματικές ευθύνες.

Βελτιωμένα αποτελέσματα

Οι προσαρμοσμένες προσεγγίσεις έχουν αποδειχθεί ότι ενισχύουν την απόκτηση δεξιοτήτων και προάγουν τη βαθύτερη κατανόηση του θέματος.

Ενδυνάμωση

Η ενθάρρυνση των μαθητών να συμμετέχουν ενεργά στη διαμόρφωση της μαθησιακής τους πορείας προάγει την αυτοκατεύθυνση και τις συνήθειες διά βίου μάθησης.

Μειονεκτήματα

Δυνατότητα για Απομόνωση

Ενώ οι εξατομικευμένες προσεγγίσεις δίνουν προτεραιότητα στους ατομικούς στόχους, μπορεί ακούσια να μειώσουν τις ευκαιρίες για συνεργασία από ομοτίμους και κοινή μάθηση.

Προκλήσεις αξιολόγησης

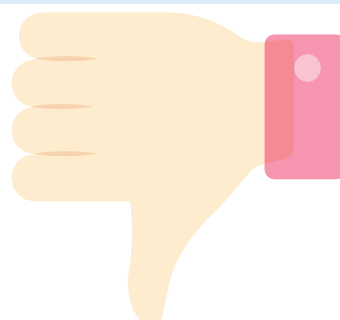
Η αξιολόγηση της προόδου σε ποικίλες μαθησιακές διαδρομές μπορεί να είναι περίπλοκη, ιδιαίτερα όταν τα αποτελέσματα είναι ιδιαίτερα εξατομικευμένα.

Εξάρτηση από την τεχνολογία

Η αξιολόγηση της προόδου σε ποικίλες μαθησιακές διαδρομές μπορεί να είναι περίπλοκη, ιδιαίτερα όταν τα αποτελέσματα είναι σε μεγάλο βαθμό εξατομικευμένα.

Εντατική χρήση πόρων

Η ανάπτυξη εξατομικευμένων σχεδίων μπορεί να είναι απαιτητική για τους εκπαιδευτικούς, απαιτώντας σημαντικό χρόνο και πρόσβαση σε ποικίλο εκπαιδευτικό υλικό.

Κατά το σχεδιασμό εξατομικευμένων διαδρομών μάθησης στην εκπαίδευση ενηλίκων, πολλά θέματα αξίζουν προσεκτικής εξέτασης:

1

Προσδιορισμός Στόχων και Προτιμήσεων των εκπαιδευόμενων

Χρήση συνεντεύξεων, ερευνών ή διαγνωστικών αξιολογήσεων για την κατανόηση των ατομικών κινήτρων και των στόχων.

2

Δημιουργία εξατομικευμένων σχεδίων μάθησης

Περιγράφοντας σαφείς μαθησιακούς στόχους, πόρους και χρονοδιαγράμματα που ευθυγραμμίζονται με τους στόχους κάθε μαθητή των αναγκών του κάθε εκπαιδευόμενου

3

Ενσωμάτωση ποικίλων μαθησιακών πόρων

Ενσωμάτωση διαδικτυακών μαθημάτων, προσομοιώσεων, περιπτωσιολογικών μελετών και συνεργατικών εργασιών για τη διατήρηση που να ενεργοποιούν και να υποστηρίζουν διαφορετικούς τρόπους μάθησης

4

Αξιοποίηση Τεχνολογικών και Μαθησιακών Αναλυτικών Στοιχείων

Χρήση εργαλείων προσαρμοστικής μάθησης και ανάλυσης δεδομένων για τη βελτίωση της διδασκαλίας και την παροχή έγκαιρης υποστήριξης.

5

Συνεχής παρακολούθηση και ανατροφοδότηση

Τακτική αξιολόγηση της προόδου και προσαρμογή των σχεδίων για να διασφαλιστεί η συνεχής συνάφεια και αποτελεσματικότητα.

A woman with long dark hair, wearing a white blouse and dark trousers, is standing and gesturing with her hands while speaking. She is in a room with bookshelves and a poster on the wall. In the foreground, the back of a person's head and shoulders are visible, looking towards the speaker. A large blue triangle is overlaid on the left side of the image, containing white text and a large number.

ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

3

3.1 Εκπαιδευτική Ποικιλομορφία: Ευρωπαϊκή και Εθνικές Προσεγγίσεις

3.1.1 Εισαγωγή στις ευρωπαϊκές προσεγγίσεις

Πρόσφατα δεδομένα επισημαίνουν μεγάλες ανισότητες στη συμμετοχή στη διά βίου μάθηση μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ.

Το 2022, μόνο το 39,5% των ενηλίκων συμμετείχε σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες, με ποσοστά που κυμαίνονται από 9,5% στη Βουλγαρία έως 66,5% στη Σουηδία (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2023).

Η συμμετοχή παραμένει ιδιαίτερα χαμηλή μεταξύ των ενηλίκων ηλικίας 55 ετών και άνω (29,9%), των ατόμων με χαμηλά προσόντα (18,4%) και των ατόμων στις αγροτικές περιοχές (34,4%) (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2023).

Από πολιτική άποψη

Ο Ευρωπαϊκός Πυλώνας Κοινωνικών Δικαιωμάτων θέτει ως στόχο τη συμμετοχή του 60% των ενηλίκων στη μάθηση ετησίως έως το 2030 (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2020).

Το Σχέδιο Δράσης για την Ψηφιακή Εκπαίδευση 2021–2027 δίνει προτεραιότητα στην ισότητα στις ψηφιακές δεξιότητες, με λιγότερο από το 40% των εκπαιδευτικών να αναφέρουν εμπιστοσύνη στη χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών.

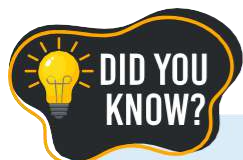
Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνεχίζει να δίνει έμφαση στην εκπαίδευση ενηλίκων ως μοχλό ένταξης, ψηφιακής και πράσινης μετάβασης και κοινωνικής συνοχής.

Η εκπαιδευτική ποικιλομορφία αποτελεί κεντρική πρόκληση και ευκαιρία στην εκπαίδευση ενηλίκων σε όλη την Ευρώπη.

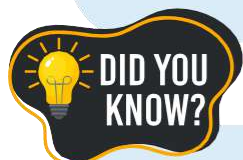

3.1.2 Εισαγωγή στις εθνικές προοπτικές

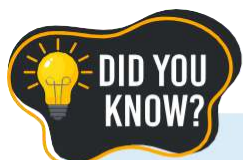
Σε εθνικό επίπεδο, η ποικιλομορφία λαμβάνει συγκεκριμένες μορφές ανάλογα με τα τοπικά δημογραφικά, πολιτιστικά και οικονομικά πλαίσια.

Η Ισπανία και η Ιταλία συνεχίζουν να ενσωματώνουν μεγάλες κοινότητες μεταναστών και να αντικατοπτρίζουν πλούσιες περιφερειακές πολιτιστικές.

Σε ολόκληρη την Ευρώπη, οι μειονοτικές ομάδες και τα άτομα με αναπηρία εξακολουθούν να υποεκπροσωπούνται σημαντικά στις εκπαίδευση ενηλίκων, παρά τη μεγαλύτερη ανάγκη τους για αναβάθμιση δεξιοτήτων και ένταξη στα κοινά (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2023).

Η Γερμανία, η Σουηδία και το Ηνωμένο Βασίλειο αντιμετωπίζουν προκλήσεις που σχετίζονται με τη διεύρυνση της συμμετοχής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και την ανάπτυξη δεξιοτήτων μεταξύ των ώριμων μαθητών και των ομάδων χαμηλής ειδίκευσης (Tavares & Cardoso, 2024, Kurek-Ochmańska, 2023).

Αυτό το τοπίο υπογραμμίζει την ανάγκη για παιδαγωγικές απαντήσεις που αντιπροσωπεύουν την ετερογένεια των μαθητών. Οι διαφορές στην ηλικία, το μορφωτικό επίπεδο, την κοινωνικοοικονομική κατάσταση, τον ψηφιακό γραμματισμό, το πολιτιστικό υπόβαθρο και τις συνθήκες ζωής απαιτούν ευέλικτες, χωρίς αποκλεισμούς διδακτικές προσεγγίσεις.

”

3.1.3 Αναφορές

- **European Commission. (2020).** European Pillar of Social Rights: Action plan. Publications Office of the European Union. <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1226&langId=en>
- **European Commission. (2023).** Education and training monitor 2023 – Comparative report. Publications Office of the European Union. <https://op.europa.eu/webpub/eac/education-and-training-monitor/en/comparative-report/chapter-6.html>
- **European Digital Learning Network. (2021).** New pathways for adult education and lifelong learning. <https://dlearn.eu/news/2021/09/new-pathways-for-adult-education-and-life-long-learning/>
- **European Tertiary Education Register (ETER). (2023).** Mature students in higher education: A European overview. <https://eter-project.com/2023/06/28/mature>
- **Kurek-Ochmańska, A. (2023).** Lifelong learning and digital inclusion: Challenges for adult education. In Digital lifelong learning in Europe (pp. 113–129). Springer. https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-031-14109-6_6
- **Tavares, O., & Cardoso, S. (2024).** Equity and access in European higher education: Recent trends and challenges. Frontiers in Education, 9, 1380865. <https://www.frontiersin.org/journals/education/articles/10.3389/feduc.2024.1380865/full>

3.2 Βασικά ευρήματα από το Πακέτο Εργασίας (ΠΕ)2: Προσδιορισμός Αναγκών Μαθητών

3.2.1 Σκοπός του ΠΕ2

Πακέτο εργασίας 2 (WP2) με στόχο:

Συστηματικός προσδιορισμός των αναγκών τόσο των εκπαιδευομένων όσο και των εκπαιδευτικών σε διαφορετικά πλαίσια εκπαίδευσης ενηλίκων

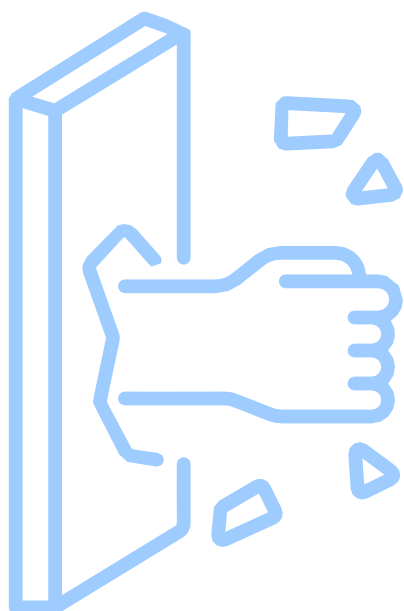
Ανάπτυξη εργαλείων

Personas

Εργαλειοθήκη

Η ανάλυση βασίστηκε σε ποιοτικές εισροές (ομάδες εστίασης, συνεντεύξεις εμπειρογνομόνων, αφηγηματικές εκθέσεις) και ποσοτικά δεδομένα (έρευνες, τεκμηρίωση ορθών πρακτικών) που συλλέχθηκαν από τα ιδρύματα-εταίρους.

3.2.1 Εμπόδια στην επιτυχία

Κενά προσβασιμότητας

έλλειψη υλικού χωρίς φραγμούς για μαθητές με προβλήματα όρασης/ακοής

Ψηφιακό χάσμα

περιορισμένη πρόσβαση στην τεχνολογία ή χαμηλό ψηφιακό αλφαριθμητισμό

Πολιτιστικά και γλωσσικά εμπόδια

γλωσσικοί φραγμοί, πολιτισμική απόκλιση στο περιεχόμενο

Συστημικοί φραγμοί

άκαμπτα προγράμματα σπουδών, ανεπαρκείς θεσμικοί πόροι

3.2.3 Ανάγκες των εκπαιδευτικών

Τα ευρήματα του ΠΕ2 υπογραμμίζουν μια κρίσιμη διάσταση στην προώθηση της εκπαίδευσης ενηλίκων χωρίς αποκλεισμούς: την ετοιμότητα και την ικανότητα των εκπαιδευτικών να αντιμετωπίζουν όλο και πιο ποικίλες ομάδες μαθητών. Ενώ η ποικιλομορφία των μαθητών προσφέρει ευκαιρίες για εμπλουτισμένα μαθησιακά περιβάλλοντα, ταυτόχρονα παρουσιάζει πολύπλοκες παιδαγωγικές προκλήσεις.

Οι εκπαιδευτικοί συχνά περιηγούνται σε μαθήματα που περιλαμβάνουν άτομα με διαφορετικά γλωσσικά, πολιτιστικά, κοινωνικοοικονομικά προφίλ και προφίλ ικανοτήτων, αλλά πολλοί αναφέρουν ανεπαρκή προετοιμασία για να ανταποκριθούν αποτελεσματικά σε αυτές τις διαφορές.

Οι ανάγκες που εντοπίστηκαν δεν είναι μόνο παιδαγωγικές αλλά και θεσμικές, αντικατοπτρίζοντας ένα ευρύτερο χάσμα μεταξύ των πολιτικών φιλοδοξιών για την εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς και των πρακτικών πραγματικοτήτων που αντιμετωπίζουν τα περιβάλλοντα εκπαίδευσης ενηλίκων

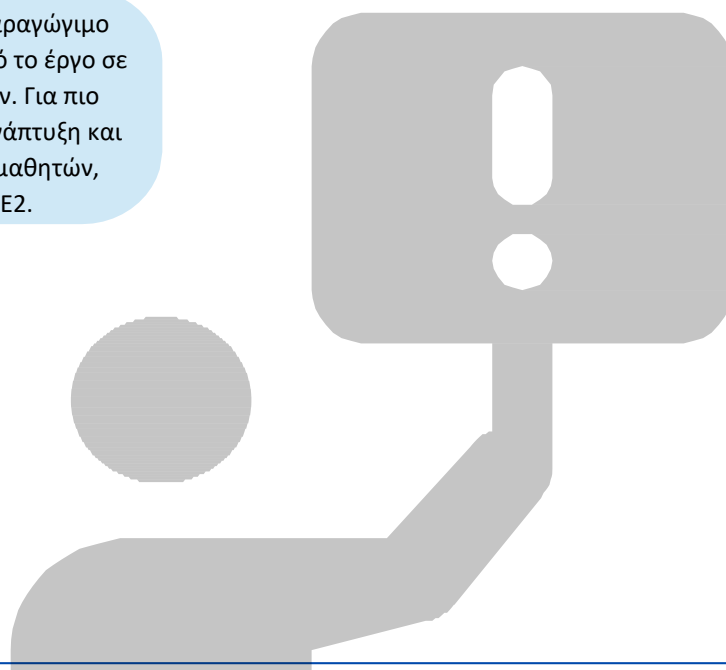
Περιορισμένη επίγνωση των διαφορετικών προφίλ των μαθητών και των συγκεκριμένων αναγκών τους.

Έλλειψη κατάρτισης στην συμπεριληπτική παιδαγωγική και στρατηγικές για την προσαρμογή των μεθόδων διδασκαλίας.

Ανεπαρκείς πόροι και θεσμική υποστήριξη για την προσαρμογή του υλικού.

Ενδιαφέρον για τη μάθηση από ομοτίμους και την ανταλλαγή ορθών πρακτικών σε όλα τα ευρωπαϊκά πλαίσια.

Επιπλέον, οι personas παρείχαν ένα αναπαραγώγιμο πλαίσιο που μπορεί να κλιμακωθεί πέρα από το έργο σε άλλα περιβάλλοντα εκπαίδευσης ενηλίκων. Για πιο λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με την ανάπτυξη και την εφαρμογή των προσωπικοτήτων των μαθητών, ανατρέξτε στα αποτελέσματα του ΠΕ2.

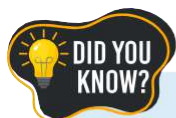
3.3 Βασικά ευρήματα από το ΠΕ3 (WP3): Όλες οι σχετικές λεπτομέρειες

3.3.1 Εισαγωγή στο WP3

Το Πακέτο Εργασίας 3 (WP3) του έργου Diverse Courses επικεντρώθηκε στον συστηματικό εντοπισμό των αναγκών των ενηλίκων εκπαιδευομένων και των εκπαιδευτικών σε πολύ διαφορετικά εκπαιδευτικά πλαίσια.

Η μεθοδολογία που υιοθετήθηκε για το WP3 βασίστηκε στις αρχές της εκπαίδευσης ενηλίκων χωρίς αποκλεισμούς που προωθούνται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τις προτεραιότητες του Erasmus+ (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2023).

Ένας κοινός κατάλογος ελέγχου πλαισίου καθοδήγησε την τεκμηρίωση των ορθών πρακτικών, διασφαλίζοντας τη συνέπεια και τη συγκρισιμότητα σε όλα τα πλαίσια των εταίρων.

Κάθε οργανισμός-εταίρος συνεισέφερε τουλάχιστον τρεις τεκμηριωμένες καλές πρακτικές, ανέπτυξε εργαλεία χαρτογράφησης και δοκίμασε αυτά τα εργαλεία σε τουλάχιστον τρία μαθήματα ανά εταίρο. Συνολικά, χαρτογραφήθηκαν και αξιολογήθηκαν 18 μαθήματα στα οποία συμμετείχαν 18 εκπαιδευτικοί και περίπου 180 εκπαιδευόμενοι.

3.3.2 Ποιοτικοί Δείκτες

1. **Σαφήνεια**, φιλικότητα προς τον χρήστη και συνάφεια των εργαλείων.
2. Αντιλαμβανόμενη **χρησιμότητα** των προσωπικοτήτων στην προσαρμογή των διδακτικών προσεγγίσεων.
3. **Ανατροφοδότηση** εκπαιδευτή και μαθητή σχετικά με τη συμπερίληψη των προτεινόμενων σεναρίων.
4. Παρατηρήθηκαν βελτιώσεις στην **εμπλοκή** των μαθητών και στην ετοιμότητα των εκπαιδευτικών κατά τη διάρκεια των πιλοτικών δοκιμών.

3.3.3 Επιπτώσεις στην εκπαίδευση ενηλίκων χωρίς αποκλεισμούς

Τα ευρήματα από το WP3 υπογραμμίζουν την ανάγκη τα συστήματα εκπαίδευσης ενηλίκων να προχωρήσουν πέρα από τις ενιαίες προσεγγίσεις και να επενδύσουν σε εργαλεία που υποστηρίζουν εξατομικευμένες στρατηγικές διδασκαλίας. Τα στοιχεία που προέκυψαν προσφέρουν κλιμακούμενες πληροφορίες για μελλοντικά έργα που επιδιώκουν να αντιμετωπίσουν παρόμοιες προκλήσεις διαφορετικότητας και ένταξης σε όλα τα πλαίσια της ΕΕ.

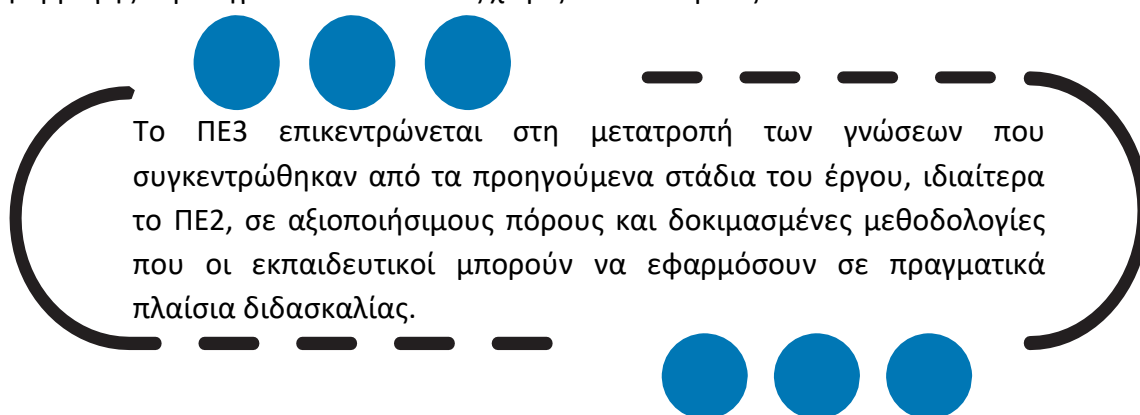
3.3.4 Ευαισθητοποίηση και ετοιμότητα εκπαιδευτικού

Τα αποτελέσματα που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο του ΠΕ3 είναι καίριας σημασίας για τη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ των προσδιορισμένων αναγκών των μαθητών και της πρακτικής εφαρμογής στρατηγικών διδασκαλίας χωρίς αποκλεισμούς.

Τα αποτελέσματα αύξησαν την ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών σχετικά με την ποικιλομορφία των μαθητών, ενισχύοντας την ενσυναίσθηση και τις πιο εξατομικευμένες στρατηγικές διδασκαλίας.

3.3.5 Ευαισθητοποίηση και Ετοιμότητα Εκπαιδευτικών

Τα αποτελέσματα που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο του ΠΕ3 είναι καίριας σημασίας για τη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ των προσδιορισμένων αναγκών των μαθητών και της πρακτικής εφαρμογής στρατηγικών διδασκαλίας χωρίς αποκλεισμούς.

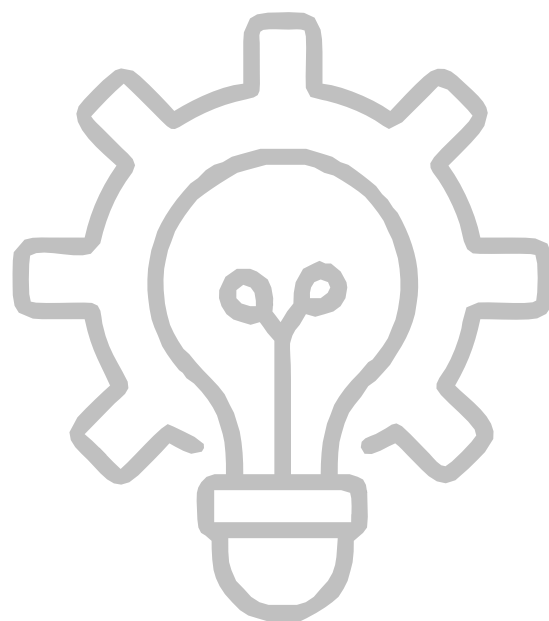

Εργαλειοθήκη για συμπεριληπτικές διδακτικές προσεγγίσεις

Η εργαλειοθήκη χρησιμεύει ως η κύρια πηγή για τους εκπαιδευτικούς, προσφέροντας ένα δομημένο σύνολο εργαλείων, προτύπων και καθοδήγησης για την προσαρμογή της διδασκαλίας σε διαφορετικά προφίλ μαθητών.

Ενσωματώνει στοιχεία όπως προσωπικότητες μαθητών, εργαλεία χαρτογράφησης και πρότυπα διδακτικών σεναρίων, παρέχοντας ένα πρακτικό πλαίσιο για τον προγραμματισμό μαθημάτων και την προσαρμογή μαθημάτων.

Η συνάφειά του έγκειται στη μετάφραση των θεωρητικών αρχών της συμμετοχικότητας σε συγκεκριμένες, έτοιμες για την τάξη λύσεις, αντιμετωπίζοντας έτσι την εκπεφρασμένη ανάγκη των εκπαιδευτικών για πρακτική υποστήριξη και όχι για αφηρημένες κατευθυντήριες γραμμές.

Ομάδες εστίασης για επικύρωση και ανατροφοδότηση

Οι ομάδες εστίασης, στις οποίες συμμετείχαν τόσο οι εκπαιδευτικοί όσο και οι εκπαιδευόμενοι, ήταν απαραίτητες για να διασφαλιστεί ότι τα εργαλεία και οι μεθοδολογίες που αναπτύχθηκαν ανταποκρίνονται στις πραγματικές συνθήκες.

Διευκολύνοντας τον διάλογο μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών, συμπεριλαμβανομένων των εμπειρογνομώνων για την ένταξη και την ποικιλομορφία, οι ομάδες εστίασης επικύρωσαν τη συνάφεια, τη χρηστικότητα και την προσαρμοστικότητα της εργαλειοθήκης σε διαφορετικά ευρωπαϊκά πλαίσια. Αυτή η συμμετοχική προσέγγιση ενίσχυσε επίσης την ιδιοκτησία και την αποδοχή των πόρων από τους τελικούς χρήστες, αυξάνοντας την πιθανότητα βιώσιμης εφαρμογής πέρα από τον κύκλο ζωής του έργου.

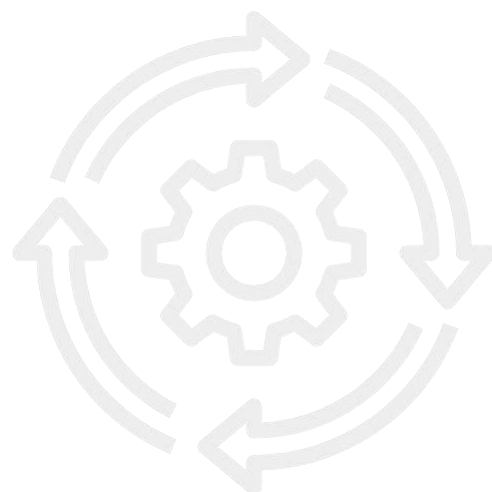

Υλοποίηση και Πιλοτική Εφαρμογή Μαθήματος

Η πιλοτική εφαρμογή της εργαλειοθήκης σε 18 μαθήματα σε συνεργαζόμενους οργανισμούς (με τη συμμετοχή 18 εκπαιδευτικών και περίπου 180 εκπαιδευομένων) παρείχε κρίσιμα στοιχεία αποτελεσματικότητας.

Μέσω δομημένων μηχανισμών αξιολόγησης και ανατροφοδότησης, η πιλοτική φάση επέτρεψε τη βελτίωση των εργαλείων και ανέδειξε τις βέλτιστες πρακτικές για την κλιμάκωση των προσεγγίσεων χωρίς αποκλεισμούς.

Αυτή η φάση έδειξε επίσης πώς οι εξατομικευμένες στρατηγικές διδασκαλίας βελτιώνουν την εμπλοκή και την επιτυχία των μαθητών, ιδιαίτερα για τα άτομα που αντιμετωπίζουν εμπόδια που συνδέονται με την αναπηρία, τη μετανάστευση, τα κοινωνικοοικονομικά μειονεκτήματα ή τις προκλήσεις της ψυχικής υγείας.

3.3.6 Ευρύτερος αντίκτυπος και βιωσιμότητα

Τα αποτελέσματα του WP3 συμβάλλουν συλλογικά στην ανάπτυξη ικανοτήτων στα ιδρύματα εκπαίδευσης ενηλίκων, εξοπλίζοντας τους εκπαιδευτικούς με βιώσιμες πρακτικές για την αντιμετώπιση της διαφορετικότητας.

3.4 Ο ρόλος των μαθητευόμενων προσωπικότητων στην προσαρμογή των διδακτικών προσεγγίσεων

3.4.1 Εισαγωγή

Η ενσωμάτωση των προσωπικότητων των μαθητών στο έργο Diverse Courses αντιπροσωπεύει μια βασική καινοτομία για την προσαρμογή της εκπαίδευσης ενηλίκων στις πραγματικότητες των ολοένα και πιο διαφορετικών τάξεων.

3.4.2 Ανάπτυξη και εφαρμογή προσωπικότητων

Η ενσωμάτωση των προσωπικότητων των μαθητών στο έργο Diverse Courses αντιπροσωπεύει μια βασική καινοτομία για την προσαρμογή της εκπαίδευσης ενηλίκων στις πραγματικότητες των ολοένα και πιο διαφορετικών τάξεων.

Οι personas, φανταστικές αλλά τεκμηριωμένες αναπαραστάσεις των μαθητών, αναπτύχθηκαν για να ενσωματώσουν τα χαρακτηριστικά, τις ανάγκες, τα εμπόδια και τα κίνητρα συγκεκριμένων ομάδων μαθητών που προσδιορίζονται στα Πακέτα Εργασίας 2 και 3.

Αυτές οι προσωπικότητες επιτρέπουν στους εκπαιδευτικούς να προβλέπουν τις προκλήσεις και να σχεδιάζουν προσαρμοσμένες διδακτικές προσεγγίσεις, προωθώντας ισότιμα μαθησιακά περιβάλλοντα χωρίς αποκλεισμούς.

Αυτή η προσέγγιση ευθυγραμμίζεται με τις προτεραιότητες της ευρωπαϊκής πολιτικής που δίνουν έμφαση στις εξατομικευμένες μαθησιακές οδούς, στην ψηφιακή ένταξη και στη διεύρυνση της συμμετοχής (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2023).

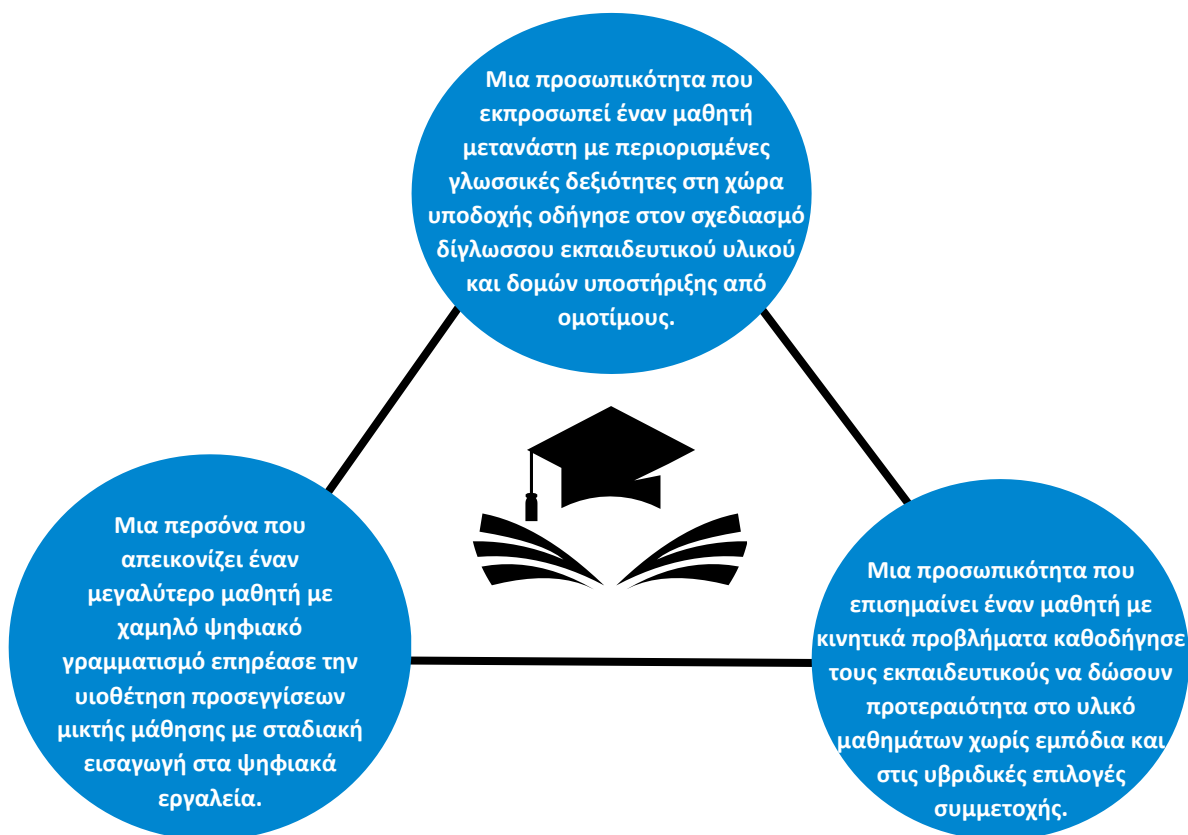
Οι 'περσόνες' λειτουργούν ως γέφυρα μεταξύ των στρατηγικών ένταξης σε μακρο-επίπεδο και των πραγματικοτήτων της διδασκαλίας στην τάξη σε μικρο-επίπεδο.

Συνθέτοντας δεδομένα από εργαλεία, ομάδες εστίασης και ποιοτική ανατροφοδότηση, το έργο δημιούργησε προσωπικότητες που αντικατοπτρίζουν πολλαπλές διαστάσεις της διαφορετικότητας, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης, του μεταναστευτικού υπόβαθρου, της αναπηρίας και του ψηφιακού γραμματισμού.

3.4.3 Ανάπτυξη και εφαρμογή προσωπικοτήτων

Η χρήση προσωπικοτήτων επέτρεψε στους εκπαιδευτικούς να προχωρήσουν πέρα από τις γενικευμένες παραδοχές για τους μαθητές και αντ' αυτού να αναπτύξουν στοχευμένες στρατηγικές διδασκαλίας. Για παράδειγμα:

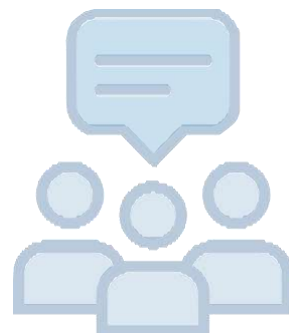
Η ανατροφοδότηση από πιλοτικές αξιολογήσεις έδειξε ότι τα πρόσωπα βελτίωσαν την ικανότητα των εκπαιδευτικών να:

Προβλέψτε πιθανά εμπόδια και προσαρμόστε προληπτικά το εκπαιδευτικό υλικό.

Εντοπίστε και συμπάσχετε με τις ποικίλες προκλήσεις των μαθητών.

Προώθηση ισχυρότερων συνδέσεων μεταξύ των ατομικών μαθησιακών στόχων και των στόχων του μαθήματος.

Επιλέξτε διδακτικά σενάρια που ήταν τόσο περιεκτικά όσο και ειδικά για το πλαίσιο.

**ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΡΕΧΟΥΣΑΣ
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ**

4

4.1 Τρέχουσες τάσεις στη διδασκαλία ποικιλόμορφων ομάδων - Οδηγός γρήγορης αναφοράς

4.1.1 Εισαγωγή στον οδηγό γρήγορης αναφοράς

Αυτός ο Οδηγός Γρήγορης Αναφοράς έχει αναπτυχθεί ως πρακτικός πόρος για την υποστήριξη των εκπαιδευτικών, των εκπαιδευτών και των θεσμικών ενδιαφερόμενων μερών στην πλοήγηση στο πολύπλοκο τοπίο των εξατομικευμένων πολιτικών μάθησης χωρίς αποκλεισμούς σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Παρέχει μια συνοπτική επισκόπηση των πιο σχετικών νόμων, πλαισίων και στρατηγικών πρωτοβουλιών που στηρίζουν την εκπαιδευτική ποικιλομορφία και ισότητα τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο.

Ο πρωταρχικός στόχος είναι να εξοπλίσει τους επαγγελματίες με μια γρήγορη και αξιόπιστη αναφορά που μπορούν να συμβουλευτούν κατά το σχεδιασμό διδακτικών προσεγγίσεων, την προσαρμογή υλικού ή την ανάπτυξη μαθησιακών διαδρομών χωρίς αποκλεισμούς. Για τους εκπαιδευόμενους, ο Οδηγός προσφέρει πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα και τις ευκαιρίες που μπορούν να περιμένουν στο ευρωπαϊκό τοπίο εκπαίδευσης ενηλίκων, προωθώντας μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση και αυτο-συνηγορία.

Συνθέτοντας πληροφορίες από μια σύνθετη πολιτική σκοπιά, σε μια φιλική προς τον χρήστη μορφή, αυτός ο οδηγός συμπληρώνει τα αποτελέσματα του Πακέτου Εργασίας 2 και παρέχει τη βάση για τις επακόλουθες δραστηριότητες εντός του Πακέτου Εργασίας 3, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης εργαλαιοθήκης, των ομάδων εστίασης και της εφαρμογής πιλοτικών μαθημάτων.

Το πεδίο εφαρμογής αυτού του οδηγού καλύπτει οδηγίες και συστάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και επιλεγμένες εθνικές πολιτικές από τις χώρες εταίρους του έργου (Ισπανία, Ελλάδα, Αυστρία, Ιταλία και Πορτογαλία).

Κάθε συμμετοχή περιλαμβάνει μια σύντομη περιγραφή του σκοπού της, τη συνάφειά της με διάφορες ομάδες μαθητών (όπως μετανάστες, ενήλικες χαμηλής ειδίκευσης ή άτομα με αναπηρίες) και ενδείξεις σχετικά με το πού μπορείτε να αποκτήσετε πρόσβαση σε περαιτέρω πληροφορίες ή εργαλεία εφαρμογής.

4.1.2 Οδηγός αναφοράς ευρωπαϊκών πολιτικών

Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Αναπηρία 2010–2020 (Παράταση έως το 2030)

Πρωθεί την ισότιμη πρόσβαση στην εκπαίδευση για τα άτομα με αναπηρίες, διασφαλίζοντας περιβάλλοντα μάθησης χωρίς φραγμούς, και μεθόδους διδασκαλίας χωρίς αποκλεισμούς.

Παραπομπή:

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1484>

Ενέργειες

Προσβασιμότητα μαθησιακού υλικού και ψηφιακών εργαλείων, χωρίς αποκλεισμούς κατάρτιση εκπαιδευτικών.

Στρατηγική της ΕΕ για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία 2021–2030

Βασίζεται στην προηγούμενη στρατηγική, ενισχύοντας την εκπαίδευση και την κατάρτιση χωρίς αποκλεισμούς ως προτεραιότητα για τη διασφάλιση της πλήρους συμμετοχής στην κοινωνία.

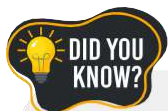

Παραπομπή:

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?atId=1485&langId=en>

Ενέργειες

Προώθηση της προσβασιμότητας και καταπολέμηση των διακρίσεων στην εκπαίδευση.

Σύσταση του Συμβουλίου για την εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς (2018)

Παρέχει καθοδήγηση στα κράτη μέλη για την ανάπτυξη εκπαιδευτικών συστημάτων χωρίς αποκλεισμούς σε όλα τα επίπεδα, τονίζοντας την πρόσβαση και τη συμμετοχή όλων των εκπαιδευομένων.

Παραπομπή:

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32018H0604\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32018H0604(01))

Ενέργειες

Άρση των εμποδίων, υποστήριξη των μειονεκτούντων μαθητών και κατάρτιση των εκπαιδευτικών.

Το πρόγραμμα Erasmus+ (2021–2027)

Υποστηρίζει την εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό σε όλη την Ευρώπη, δίνοντας έμφαση στην ένταξη, τη διαφορετικότητα και τις ίσες ευκαιρίες.

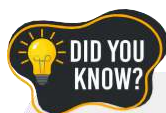

Παραπομπή:

<https://erasmus-plus.ec.europa.eu/>

Ενέργειες

Χρηματοδότηση έργων που βελτιώνουν την πρόσβαση και την υποστήριξη των εκπαιδευομένων με λιγότερες ευκαιρίες.

Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Επαγγελματικών Προσόντων (EQF) (2008)

Διευκολύνει την αναγνώριση των προσόντων σε ολόκληρη την Ευρώπη για την υποστήριξη της διά βίου μάθησης και της κινητικότητας, μεταξύ άλλων για διάφορες ομάδες μαθητών..

Παραπομπή:

<https://europa.eu/europass/en/european-qualifications-framework-eqf>

Ενέργειες

Ενθαρρύνει ευέλικτες, χωρίς αποκλεισμούς εκπαιδευτικές οδούς.

Σχέδιο δράσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την ψηφιακή εκπαίδευση (2021–2027)

Πρωθεί τις ψηφιακές δεξιότητες και την ψηφιακή εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς, αντιμετωπίζοντας τα ψηφιακά χάσματα μεταξύ των μαθητών όλων των υποβάθρων.

Παραπομπή:

<https://education.ec.europa.eu/strategy/digital-education-action-plan>

Ενέργειες

Προσβασιμότητα ψηφιακών εργαλείων μάθησης και συμπεριληπτικής παιδαγωγικής.

4.2 Εκπαιδευτικές Πολιτικές και Πλαίσια στις Χώρες Εταίρους

4.3.1 Εισαγωγή

Με βάση την ευρύτερη ανασκόπηση των τάσεων στην εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς και προσανατολισμένη στην ποικιλομορφία, αυτή η ενότητα εξετάζει τις εκπαιδευτικές πολιτικές και τα πλαίσια που διέπουν τις πρακτικές χωρίς αποκλεισμούς στις πέντε χώρες εταίρους του έργου Diverse Courses: Ισπανία, Ελλάδα, Αυστρία, Ιταλία και Πορτογαλία.

Κάθε μία από αυτές τις χώρες λειτουργεί στο πλαίσιο της γενικής καθοδήγησης των οδηγιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων και η σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με τις βασικές ικανότητες για τη διά βίου μάθηση (2018), ενώ παράλληλα αναπτύσσει εθνικές στρατηγικές που αντιμετωπίζουν συγκεκριμένα δημογραφικά, πολιτιστικά και κοινωνικοοικονομικά πλαίσια.

Ο πρωταρχικός στόχος αυτής της ανάλυσης είναι να χαρτογραφήσει τα νομοθετικά και στρατηγικά πλαίσια που υποστηρίζουν την ένταξη των διαφορετικών μαθητών

Κατανοώντας αυτά τα πλαίσια, οι εκπαιδευτικοί και οι εταίροι του έργου μπορούν να εντοπίσουν ευκαιρίες ευθυγράμμισης, κενά και καινοτόμες πρακτικές που ενημερώνουν τον σχεδιασμό της εργαλειοθήκης ΠΕ3, τις μεθοδολογίες των ομάδων εστίασης και τις υλοποιήσεις των μαθημάτων.

Παροχή σημείων αναφοράς για τη σύγκριση μεταξύ των χωρών για να ενημερώσουν τις κοινές στρατηγικές εντός της κοινοπραξίας του έργου.

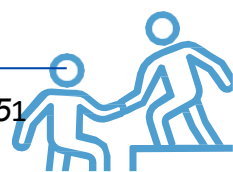
Προσδιορισμός πρακτικών επιπτώσεων για τους εκπαιδευτικούς και τα ιδρύματα εκπαίδευσης ενηλίκων σε κάθε χώρα εταίρο.

Ανάδειξη των βασικών εθνικών πολιτικών και της ευθυγράμμισής τους με τις προτεραιότητες της ΕΕ για την ένταξη και τη διαφορετικότητα.

Υποστήριξη της επεκτασιμότητας και της δυνατότητας μεταφοράς των αποτελεσμάτων του έργου πέρα από την άμεση εταιρική σχέση.

Ισπανία

Το Ισπανικό εκπαιδευτικό σύστημα είναι οργανωμένο γύρω από μια κεντρική δομή δέκα ετών υποχρεωτικής εκπαίδευσης, η οποία περιλαμβάνει το Δημοτικό στάδιο (από 6 έως 12 ετών) και την Υποχρεωτική Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, το «ESO» (από 12 έως 16 ετών).

Ενώ αυτό το μοντέλο εγγυάται μια καθολική σχολική εκπαίδευση, μας παρουσιάζει επίσης ορισμένες σημαντικές προκλήσεις σε σχέση με την ένταξη. Μία από τις κύριες δυσκολίες που αντιμετωπίζουμε είναι το υψηλό ποσοστό πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου που συμβαίνει ακριβώς όταν τελειώνει αυτή η υποχρεωτική περίοδος, μια κατάσταση που έχει ιδιαίτερο αντίκτυπο στους μαθητές από πιο ευάλωτα κοινωνικοοικονομικά πλαίσια.

Επιπλέον, ένα άλλο σύνθετο ζήτημα είναι η πλήρης ένταξη των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, καθώς βρισκόμαστε σε μετάβαση από ένα μοντέλο ειδικών κέντρων προς την πλήρη ένταξή τους στα κανονικά σχολεία.

Με αυτή την έννοια, ο πιο πρόσφατος εκπαιδευτικός νόμος, ο LOMLOE, καταβάλλει σημαντική προσπάθεια για την αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων. Από τη μία πλευρά, προτείνει συγκεκριμένα μέτρα για την καταπολέμηση του σχολικού διαχωρισμού, για παράδειγμα παρέχοντας περισσότερους πόρους στα σχολεία που έχουν υψηλό ποσοστό μειονεκτούντων μαθητών.

Από την άλλη πλευρά, στοχεύει στη μείωση των ποσοστών επανάληψης της βαθμολογίας, η οποία είναι ένα άλλο από τα ιστορικά μας προβλήματα, και υποστηρίζει τη σταδιακή μεταφορά των μαθητών από τα ειδικά κέντρα σε κανονικά, με τελικό στόχο την εξασφάλιση δίκαιης εκπαίδευσης για όλους.

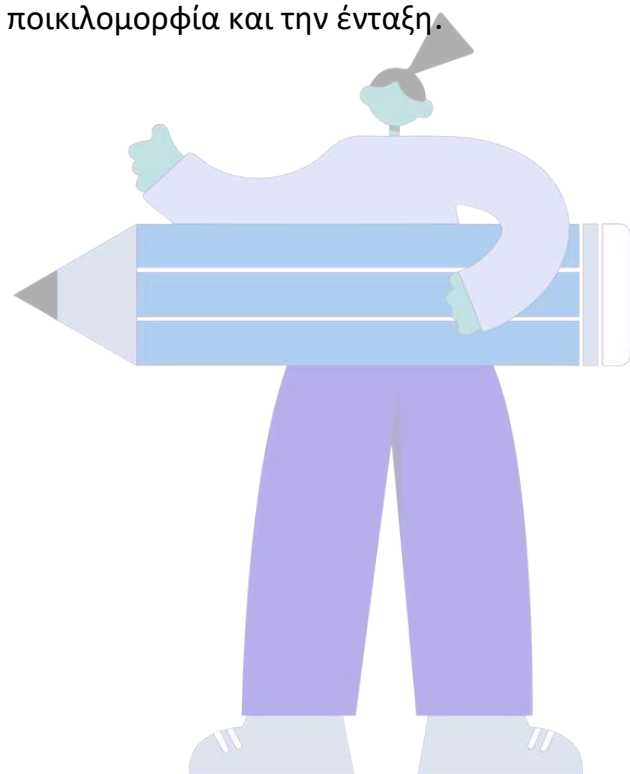
Ιταλία

Στην Ιταλία, η εκπαιδευτική ποικιλομορφία δεν αποτυπώνεται μέσω ενός ενιαίου επίσημου ορισμού, αλλά εμμέσως ενσωματώνεται στις ευρύτερες αρχές του ιταλικού Συντάγματος και των βασικών εθνικών πολιτικών. Το δικαίωμα στην εκπαίδευση κατοχυρώνεται στο άρθρο 34 του Συντάγματος, το οποίο εγγυάται την ίση πρόσβαση στην εκπαίδευση για όλους τους πολίτες, με ιδιαίτερη έμφαση στην υπέρβαση των οικονομικών και κοινωνικών φραγμών.

Το νομοθετικό διάταγμα 66/2017, το οποίο διέπει την ένταξη στο ιταλικό εκπαιδευτικό σύστημα, αποτελεί ένα σημαντικό βήμα για την ευθυγράμμιση με τις ευρωπαϊκές οδηγίες, ιδίως για την αναγνώριση των δικαιωμάτων των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (SEN), αναπηρίες και κοινωνικά μειονεκτήματα.

Οι ιταλικές πολιτικές ευθυγραμμίζονται με τις ευρωπαϊκές προτεραιότητες για την ένταξη και τις ίσες ευκαιρίες, αν και συχνά δίνεται μεγαλύτερη έμφαση στην ένταξη παρά στον μετασχηματισμό. Για παράδειγμα, ενώ η ΕΕ δίνει έμφαση στις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και τη συστημική ισότητα (συμπεριλαμβανομένου του φύλου, του κοινωνικοοικονομικού υπόβαθρου και της ένταξης των ΛΟΑΤΚΙ+), η ιταλική προσέγγιση εξακολουθεί να τείνει να βασίζεται σε μεγάλο βαθμό σε αντισταθμιστικές παρεμβάσεις, ιδίως στην εκπαίδευση ενηλίκων. Ωστόσο, οι πρόσφατες προσπάθειες για στρατηγικές διά βίου μάθησης και πολιτικές για τις δεξιότητες των ενηλίκων, ιδίως εκείνες στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (NRRP/Piano Nazionale di Ripresa e Resilienza), σηματοδοτούν μια στενότερη ευθυγράμμιση με τις ευρωπαϊκές αξίες για την εκπαιδευτική ποικιλομορφία και την ένταξη.

Οι προκλήσεις περιλαμβάνουν τον κατακερματισμό των προσφορών εκπαίδευσης ενηλίκων σε διαφορετικά ιδρύματα και περιοχές, την άνιση εφαρμογή πρακτικών χωρίς αποκλεισμούς και την ανεπαρκή επαγγελματική κατάρτιση των εκπαιδευτικών σχετικά με τη διαχείριση της διαφορετικότητας. Οι ενήλικοι εκπαιδευόμενοι με μεταναστευτικό υπόβαθρο, αναπηρίες ή χαμηλά προσόντα αντιμετωπίζουν συχνά συστημικά εμπόδια, συμπεριλαμβανομένων γλωσσικών δυσκολιών, γραφειοκρατικών εμποδίων και περιορισμένων υπηρεσιών υποστήριξης.

Ιταλία

Από την άλλη πλευρά, οι ευκαιρίες αναδύονται χάρη σε εθνικές πρωτοβουλίες όπως το **Piano Nazionale della Formazione degli Adulti**, η επένδυση σε ψηφιακές δεξιότητες και τα κοινοτικά κέντρα μάθησης (**CPIA – Centri Provinciali per l'Istruzione degli Adulti**).

Οι λύσεις χαμηλής τεχνολογίας, όπως τα έντυπα βιβλία εργασίας ή το κοινοτικό ραδιόφωνο, εξακολουθούν να είναι πολύτιμες σε αγροτικές και μειονεκτούσες περιοχές, ιδίως μεταξύ των ενηλίκων μεγαλύτερης ηλικίας και των μαθητών χαμηλής ειδίκευσης. Ωστόσο, ο ψηφιακός γραμματισμός και η συνδεσιμότητα εξακολουθούν να αποτελούν πρόκληση για ορισμένες ομάδες, υπογραμμίζοντας την ανάγκη για συνεχείς επενδύσεις στην ψηφιακή ισότητα.

Οι ευρωπαϊκές στρατηγικές έχουν επηρεάσει την εκπαιδευτική πολιτική της Ιταλίας τόσο μέσω της χρηματοδότησης όσο και μέσω των σημείων αναφοράς της πολιτικής. Η εφαρμογή του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, των έργων Erasmus+ KA2 και των συστάσεων σχετικά με τις Διαδρομές Αναβάθμισης των Δεξιοτήτων και την Εκπαίδευση Ενηλίκων έχουν προωθήσει νέες προσεγγίσεις στην εξατομικευμένη μάθηση, την επικύρωση της προηγούμενης μάθησης και την επαγγελματική εξέλιξη.

Η θεσμική συνεργασία είναι το κλειδί, με τις CPIA, τους δήμους, τις περιφέρειες και τις ΜΚΟ να συνεργάζονται για την εφαρμογή της εκπαίδευσης ενηλίκων χωρίς αποκλεισμούς. Ωστόσο, ο συστημικός κατακερματισμός, ο περιορισμένος συντονισμός και οι ελλείψεις χρηματοδότησης μπορούν να λειτουργήσουν ως σημαντικά εμπόδια.

Η επαγγελματική ανάπτυξη για τους εκπαιδευτές ενηλίκων προσφέρεται μέσω περιφερειακών προγραμμάτων κατάρτισης, ειδικών μαθημάτων CPIA, πανεπιστημιακών μεταπτυχιακών διπλωμάτων (π.χ. στην εκπαίδευση ενηλίκων ή στη διδασκαλία της δεύτερης γλώσσας) και εθνικών πρωτοβουλιών όπως το Piano Nazionale Formazione Docenti.

Οι μέθοδοι αξιολόγησης περιλαμβάνουν την αυτοαξιολόγηση των μαθητών, τις έρευνες ικανοποίησης, τις ανασκοπήσεις χαρτοφυλακίων και την παρακολούθηση της ολοκλήρωσης των μαθημάτων και των ποσοστών πιστοποίησης. Ορισμένα CPIA χρησιμοποιούν επίσης αφηγηματικές αναφορές και ομάδες εστίασης για τη συλλογή ποιοτικής ανατροφοδότησης, ειδικά από μαθητές με σύνθετες ανάγκες.

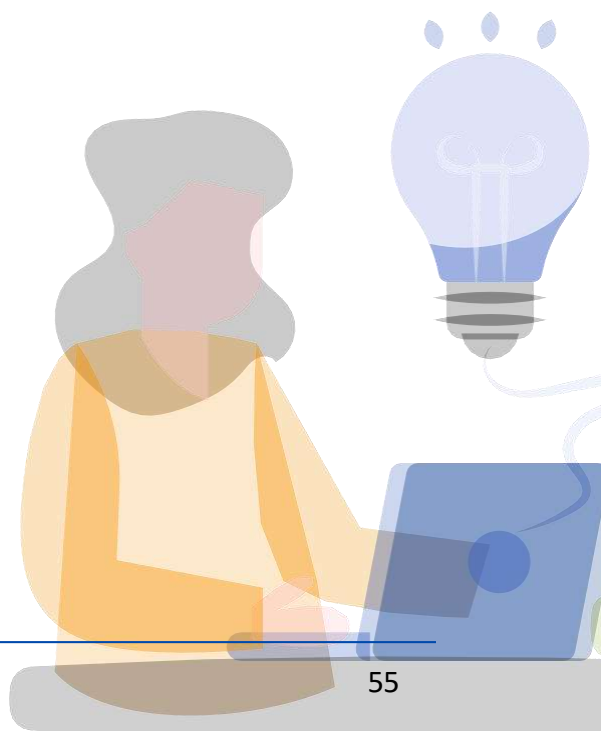

Αυστρία

Η εκπαιδευτική πολιτική δεν χρησιμοποιεί έναν ενιαίο, σαφή ορισμό της «εκπαιδευτικής ποικιλομορφίας», αλλά η έννοια ενσωματώνεται σε ευρύτερες αρχές και στόχους που διέπουν το σύστημα. Για παράδειγμα, σύμφωνα με το άρθρο 14 του Αυστριακού Ομοσπονδιακού Συνταγματικού Νόμου, το εκπαιδευτικό σύστημα βασίζεται στη δημοκρατία, την ανθρωπιά, την αλληλεγγύη, την ειρήνη, τη δικαιοσύνη, τη διαφάνεια και την ανοχή προς όλους, ανεξάρτητα από τη φυλή, την κοινωνική θέση ή το οικονομικό υπόβαθρο.

Ένας κεντρικός στόχος της αυστριακής εκπαίδευσης είναι η παροχή εκπαίδευσης με βάση τις ανάγκες που προωθεί τις ίσες ευκαιρίες και την ισότητα των φύλων. Η Αυστρία αναγνωρίζει επίσης τα δικαιώματα των αυτόχθονων εθνοτικών μειονοτήτων στην εκπαίδευση στις γλώσσες τους σε ορισμένες επαρχίες, ενώ οι μετανάστες έχουν περιορισμένα δικαιώματα στη διδασκαλία και την υποστήριξη της μητρικής γλώσσας, τα οποία είναι γενικά εθελοντικά και δεν ενσωματώνονται έντονα στο πρόγραμμα σπουδών. Τόσο η Αυστρία όσο και η ΕΕ δίνουν προτεραιότητα στις ίσες ευκαιρίες, την ένταξη και την υποστήριξη των ατομικών αναγκών στην εκπαίδευση, και τα δύο πλαίσια αναγνωρίζουν την ανάγκη για στοχευμένα μέτρα για την υποστήριξη των μειονεκτουσών ή περιθωριοποιημένων ομάδων, ενώ η καλλιέργεια της διαφορετικότητας και η καταπολέμηση των διακρίσεων αποτελούν κοινούς στόχους.

Διαφορές μεταξύ των ορισμών σε ευρωπαϊκό επίπεδο και των αυστριακών εκπαιδευτικών πολιτικών μπορούν επίσης να βρεθούν: Η αυστριακή προσέγγιση βασίζεται σε συνταγματικές αρχές και δίνει έμφαση στην εξατομικευμένη υποστήριξη με βάση τις ανάγκες, αλλά η πρακτική εφαρμογή (π.χ. γλωσσική υποστήριξη για τους μετανάστες) μπορεί να είναι λιγότερο ισχυρή σε σύγκριση με τα δικαιώματα των αναγνωρισμένων μειονοτήτων.

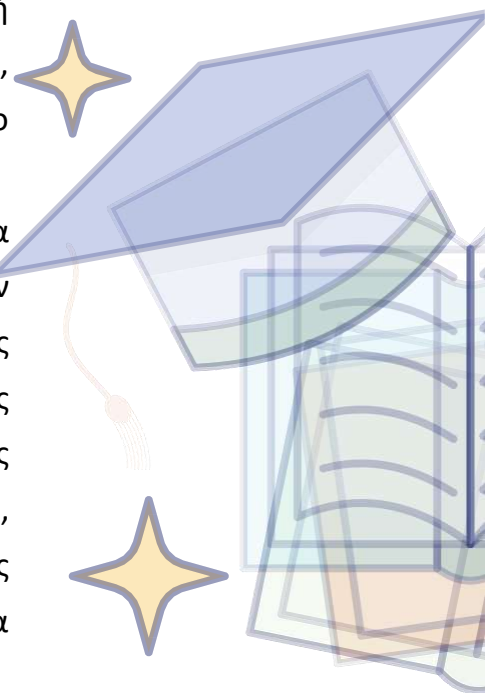
Αυστρία

Η Αυστρία έχει εφαρμόσει διάφορες πολιτικές για την προώθηση της χωρίς αποκλεισμούς και εξατομικευμένης μάθησης στην εκπαίδευση ενηλίκων, στοχεύοντας σε διάφορες ομάδες όπως οι μετανάστες, οι ενήλικες χαμηλής ειδίκευσης και οι μαθητές με αναπηρίες. Για παράδειγμα, η Πρωτοβουλία Εκπαίδευσης Ενηλίκων (IEB, 2012-2023) χαρακτηρίζεται από βασικά χαρακτηριστικά όπως η ελεύθερη πρόσβαση στη βασική εκπαίδευση (γερμανική γλώσσα, μαθηματικά, ψηφιακές δεξιότητες) και τα προσόντα υποχρεωτικής αποχώρησης από το σχολείο για ενήλικες που δεν διαθέτουν επίσημα διαπιστευτήρια.

Ενώ οι κυβερνητικοί φορείς και οι ΜΚΟ προωθούν την εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς μέσω χρηματοδότησης και στοχευμένων προγραμμάτων, τα συστημικά εμπόδια – όπως η υποχρηματοδότηση, η θεσμική αντίσταση και η ανεπαρκής κατάρτιση των εκπαιδευτικών – εμποδίζουν την πρόοδο. Η αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων απαιτεί τη μετατόπιση των πόρων από τα διαχωρισμένα συστήματα, την επιβολή της συμμετοχικής χάραξης πολιτικής και την ευθυγράμμιση της εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών με τις αρχές της ένταξης.

Η Αυστρία προσφέρει ένα ισχυρό αλλά αποκεντρωμένο σύστημα για την επαγγελματική ανάπτυξη της εκπαίδευσης ενηλίκων, βασισμένο σε πλαίσια ποιότητας (Ö-Cert), μονοπάτια πιστοποίησης (WBA), πανεπιστημιακά μαθήματα και στοχευμένη ενδοϋπηρεσιακή κατάρτιση. Αυτές οι πρωτοβουλίες υποστηρίζουν συλλογικά την εφαρμογή μεθοδολογιών χωρίς αποκλεισμούς και με επίκεντρο τον μαθητή, σύμφωνα με τις εθνικές στρατηγικές, οι οποίες αναγνωρίζουν επίσης το διαφορετικό υπόβαθρο και τις ανάγκες των ενηλίκων εκπαιδευομένων.

Τα αυστριακά ιδρύματα εκπαίδευσης ενηλίκων χρησιμοποιούν ένα συνδυασμό εξατομικευμένων, συνεργατικών και ευέλικτων διδακτικών πρακτικών και μοντέλων προγραμμάτων για την παροχή εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς. Οι πιο αποτελεσματικές προσεγγίσεις είναι εκείνες που συνδυάζουν την εξατομίκευση, τις ισχυρές τοπικές εταιρικές σχέσεις, την ευελιξία του προγράμματος σπουδών, την ομότιμη μάθηση, την ψηφιακή καινοτομία και τις ολοκληρωμένες υπηρεσίες υποστήριξης που επιτρέπουν σε διαφορετικούς μαθητές να επιτύχουν ανεξάρτητα από το υπόβαθρο ή την ικανότητά τους.

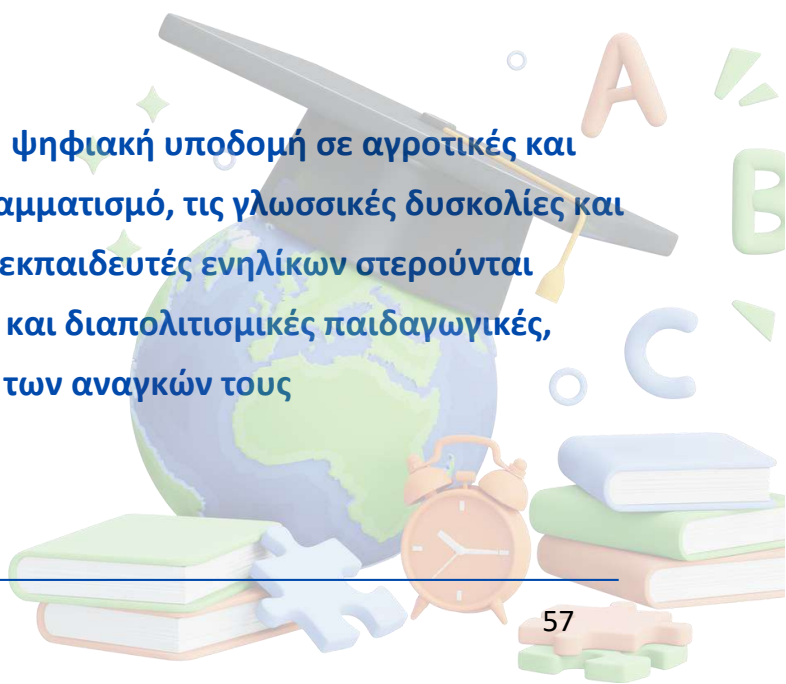
Ελλάδα

Στην Ελλάδα, η έννοια της «εκπαιδευτικής ποικιλομορφίας» αντιμετωπίζεται μέσω των αρχών της ένταξης, της ισότητας και της πολυπολιτισμικής εκπαίδευσης. Ενώ ο ακριβής όρος δεν χρησιμοποιείται με συνέπεια στις εθνικές πολιτικές, οι βασικές ιδέες του είναι παρούσες στις προσπάθειες διασφάλισης της πρόσβασης και της συμμετοχής όλων των μαθητών. Η εκπαιδευτική ποικιλομορφία περιλαμβάνει τις διαφορές στο πολιτιστικό, γλωσσικό, εθνοτικό και κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο των μαθητών, καθώς και τις διακυμάνσεις στις μαθησιακές ικανότητες, τα στυλ και τις φιλοδοξίες.

Οι εθνικές στρατηγικές στοχεύουν στην αντιμετώπιση των αναγκών των μειονεκτουσών και μειονοτικών ομάδων, συμπεριλαμβανομένων των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Η εκπαιδευτική πολιτική της Ελλάδας ευθυγραμμίζεται σε γενικές γραμμές με τις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την χωρίς αποκλεισμούς και ισότιμη εκπαίδευση. Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν προκλήσεις στην πλήρη εφαρμογή αυτών των στρατηγικών λόγω των περιορισμών των πόρων, της ασυνεπούς κατάρτισης των εκπαιδευτικών και των συστημικών περιορισμών.

Στην εκπαίδευση ενηλίκων, η προώθηση της εκπαιδευτικής ποικιλομορφίας θέτει σημαντικές δυσκολίες. Η Ελλάδα έχει ένα από τα χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής στην εκπαίδευση ενηλίκων στην ΕΕ - μόλις το 4% των ενηλίκων ηλικίας 25 έως 54 ετών συμμετείχαν σε μαθησιακές δραστηριότητες το 2022, σε σύγκριση με τον μέσο όρο της ΕΕ που είναι 14%. Η συμμετοχή παραμένει ιδιαίτερα χαμηλή μεταξύ των περιθωριοποιημένων ομάδων όπως οι Ρομά, οι πρόσφυγες, οι μετανάστες και τα άτομα με χαμηλά τυπικά προσόντα.

Τα εμπόδια περιλαμβάνουν την περιορισμένη ψηφιακή υποδομή σε αγροτικές και νησιωτικές περιοχές, τον χαμηλό ψηφιακό γραμματισμό, τις γλωσσικές δυσκολίες και τον κοινωνικό στιγματισμό. Επιπλέον, πολλοί εκπαιδευτές ενηλίκων στερούνται επαρκούς προετοιμασίας σε συμπεριληπτικές και διαπολιτισμικές παιδαγωγικές, γεγονός που το καθιστά δύσκολη την κάλυψη των αναγκών τους

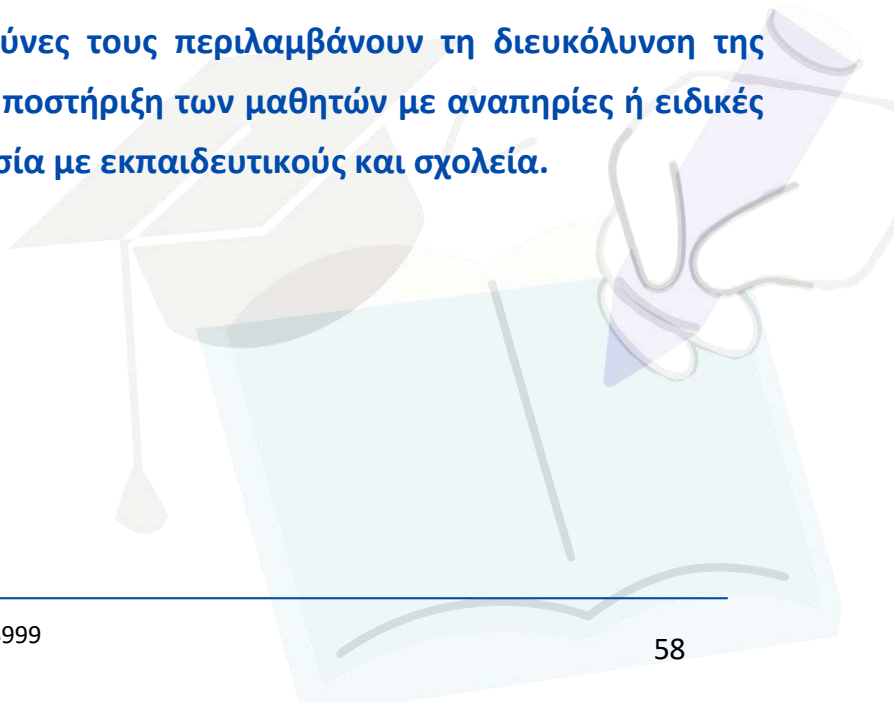
Ελλάδα

Οι στρατηγικές σε επίπεδο ΕΕ έχουν επηρεάσει σημαντικά την προσέγγιση της Ελλάδας στην εκπαιδευτική ποικιλομορφία. Μέσω πλαισίων όπως η Στρατηγική της Λισαβόνας, η Ευρώπη 2020 και ο Ευρωπαϊκός Χώρος Εκπαίδευσης (ΕΟΧ) 2025, η Ελλάδα έχει αναπτύξει προγράμματα όπως Τάξεις Υποδοχής και Ένταξης, Διαπολιτισμικά Σχολεία και Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας (ΖΕΠ). Αυτές οι προσπάθειες έχουν επεκτείνει τη θεσμική ικανότητα και εισήγαγαν πρακτικές όπως η αναγνώριση της προηγούμενης μάθησης και της διαπολιτισμικής κατάρτισης για τους εκπαιδευτικούς.

Στην ελληνική εκπαίδευση ενηλίκων, η εξατομικευμένη ή εξατομικευμένη μάθηση βρίσκεται στο επίκεντρο της παιδαγωγικής φιλοσοφίας της και ενσωματώνεται επίσημα σε εθνικές στρατηγικές και πλαίσια, όπως:

Εθνική Στρατηγική Δια Βίου Μάθησης 2021–2027: Στοχεύει στην εξατομίκευση της μάθησης για συγκεκριμένες πληθυσμιακές ομάδες (άνεργοι, μετανάστες, άτομα χαμηλής ειδίκευσης), προωθεί μαθητοκεντρικές προσεγγίσεις, δίνοντας έμφαση στην ευελιξία και την ατομική πρόοδο με βάση τις προηγούμενες γνώσεις και ικανότητες (στρατηγικές RPL που ακολουθούν τις προσεγγίσεις VNFIL) καθώς και αντικατοπτρίζοντας τις βασικές κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Ατζέντας για την Εκπαίδευση Ενηλίκων (Renewed 2011, extended 2021–2030).

Σύμφωνα με το άρθρο 11 του ν. 4823/2021, ο ρόλος των Κέντρων Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης (ΚΕΔΑΣΥ) στην προώθηση της ίσης πρόσβασης στην εκπαίδευση. Οι ευθύνες τους περιλαμβάνουν τη διευκόλυνση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας, την υποστήριξη των μαθητών με αναπηρίες ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και τη συνεργασία με εκπαιδευτικούς και σχολεία.

Πορτογαλία

Η εκπαιδευτική ποικιλομορφία στην Πορτογαλία γίνεται κατανοητή στο πλαίσιο των εθνικών πολιτικών εκπαίδευσης και κατάρτισης που δίνουν έμφαση στην ένταξη, τις ίσες ευκαιρίες και τη διά βίου μάθηση. Η εθνική προοπτική ευθυγραμμίζεται σε γενικές γραμμές με τους ευρωπαϊκούς ορισμούς, ιδίως εκείνους που προωθούνται μέσω του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και της σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με τις βασικές ικανότητες για τη διά βίου μάθηση (2018).

Η προώθηση της εκπαιδευτικής πολυμορφίας στο πλαίσιο της εκπαίδευσης ενηλίκων στην Πορτογαλία αντιμετωπίζει προκλήσεις όπως οι περιορισμένοι πόροι για αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές, τα χαμηλά ποσοστά συμμετοχής μεταξύ των ενηλίκων χαμηλής ειδίκευσης και οι δυσκολίες προσαρμογής των υφιστάμενων δομών εκπαίδευσης ενηλίκων στις ταχέως μεταβαλλόμενες ανάγκες των πληθυσμών μεταναστών και προσφύγων. Ευκαιρίες προκύπτουν από την ενσωμάτωση των ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών μέσων, ιδίως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ+), το οποίο υποστηρίζει καινοτόμα έργα ένταξης και τον ψηφιακό μετασχηματισμό στην εκπαίδευση ενηλίκων. Επιπλέον, εθνικά προγράμματα όπως το Qualifica έχουν ενισχύσει την αναγνώριση της προηγούμενης μάθησης και παρέχουν ευέλικτες οδούς για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων, υποστηρίζοντας άτομα με διαφορετικό εκπαιδευτικό υπόβαθρο.

Η εφαρμογή αυτών των πολιτικών συντονίζεται μέσω ενός μοντέλου πολυεπίπεδης διακυβέρνησης. Το Υπουργείο Παιδείας θέτει στρατηγική κατεύθυνση, ενώ τα περιφερειακά κέντρα προσόντων και οι τοπικοί πάροχοι κατάρτισης θέτουν σε λειτουργία τα προγράμματα.

Οι μη κυβερνητικές οργανώσεις και οι κοινωνικοί εταίροι διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στην προσέγγιση και την υποστήριξη των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, αν και οι προκλήσεις συντονισμού και η άνιση κατανομή των πόρων μπορούν μερικές φορές να δημιουργήσουν εμπόδια στην πλήρη εφαρμογή.

Πορτογαλία

Η αξιολόγηση των συμπεριληπτικών πρακτικών βασίζεται τόσο σε ποσοτικά όσο και σε ποιοτικά μέτρα, συμπεριλαμβανομένων των ποσοστών συμμετοχής και ολοκλήρωσης, των ερευνών ικανοποίησης των μαθητών και της εξέλιξης στην απασχόληση ή την περαιτέρω εκπαίδευση.

Τα ευρήματα τροφοδοτούνται συστηματικά στο σχεδιασμό του προγράμματος μέσω των μηχανισμών διασφάλισης ποιότητας της ANQEP και των ετήσιων αναθεωρήσεων των πολιτικών. Αυτή η τεκμηριωμένη προσέγγιση έχει συμβάλει σε επαναληπτικές βελτιώσεις στην εκπαίδευση ενηλίκων, εξασφαλίζοντας μεγαλύτερη ανταπόκριση στις εξελισσόμενες ανάγκες των διαφορετικών πληθυσμών μαθητών στην Πορτογαλία.

Οι αποτελεσματικές πρακτικές στην χωρίς αποκλεισμούς και εξατομικευμένη εκπαίδευση ενηλίκων στην Πορτογαλία περιλαμβάνουν ατομικά σχέδια μάθησης, προσεγγίσεις πιστοποίησης κατά ενότητες και μικτές μορφές μάθησης που συνδυάζουν προσωπικά και διαδικτυακά στοιχεία.

Τα έργα που βασίζονται στην κοινότητα έχουν ενσωματώσει με επιτυχία τη διαπολιτισμική διαμεσολάβηση για τους μετανάστες μαθητές και προσαρμοσμένα προγράμματα αλφαριθμητισμού για ενήλικες με χαμηλή προηγούμενη σχολική εκπαίδευση.

Τα ψηφιακά εργαλεία, ιδίως το Qualifica Passport (μια διαδικτυακή πλατφόρμα που καταγράφει και καθοδηγεί τις διαδρομές προσόντων των μαθητών) και οι ανοικτοί εκπαιδευτικοί πόροι έχουν ενισχύσει σημαντικά την εξατομικευση και την προσβασιμότητα, ενώ οι λύσεις χαμηλής τεχνολογίας, όπως τα εργαστήρια που βασίζονται στην κοινότητα, παραμένουν απαραίτητες για την προσέγγιση ενηλίκων με περιορισμένο ψηφιακό γραμματισμό.

4.3 Βέλτιστες πρακτικές για τη συμπερίληψη και Εξατομικευμένη εκπαίδευση

4.3.1 Εισαγωγή

Η αυξανόμενη ποικιλομορφία των μαθητευόμενων πληθυσμών σε περιβάλλοντα εκπαίδευσης ενηλίκων και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ώθησε ένα αυξανόμενο σώμα ερευνητικών και πολιτικών πρωτοβουλιών σε ολόκληρη την Ευρώπη και παγκοσμίως.

Καθώς οι μεταναστευτικές ροές, οι κοινωνικοοικονομικές ανισότητες, η ένταξη των ατόμων με αναπηρία και οι επιταγές της διά βίου μάθησης αναδιαμορφώνουν τις τάξεις, οι εκπαιδευτικοί αντιμετωπίζουν τη διπλή πρόκληση της προσαρμογής των παιδαγωγικών στρατηγικών και της ευθυγράμμισης με τα εξελισσόμενα πλαίσια πολιτικής. Στόχος αυτού του κεφαλαίου είναι να παρουσιάσει δέκα ενδεικτικές περιπτώσιολογικές μελέτες που αναδεικνύουν καινοτόμες πρακτικές και προσεγγίσεις με γνώμονα την πολιτική για τη διδασκαλία διαφορετικών ομάδων.

Αυτές οι περιπτώσιολογικές μελέτες έχουν επιλεγεί για να αντιπροσωπεύουν μια ευρεία γεωγραφική εξάπλωση, με ιδιαίτερη έμφαση στα ευρωπαϊκά πλαίσια, όπου η ένταξη και η ποικιλομορφία έχουν γίνει κεντρικά θέματα του προγράμματος Erasmus+ και των στόχων του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2023).

4.3.2 Η πολιτική της Φινλανδίας για την εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς

Στόχος

Να παρέχει ισότιμη, υψηλής ποιότητας εκπαίδευση για όλους τους μαθητές ανεξάρτητα από το υπόβαθρο, δίνοντας έμφαση στην ένταξη και την εξατομικευμένη μάθηση.

Περιγραφή

Η Φινλανδία έχει θεσπίσει μια ολοκληρωμένη πολιτική για την ενταξιακή εκπαίδευση που ενσωματώνει μαθητές με ποικίλες ανάγκες, συμπεριλαμβανομένων μεταναστών και μαθητών με αναπηρίες, στις γενικές τάξεις. Η πολιτική επικεντρώνεται στην προσαρμογή των προγραμμάτων σπουδών και των μεθόδων διδασκαλίας ώστε να ανταποκρίνονται στις ατομικές μαθησιακές απαιτήσεις, υποστηριζόμενη από συνεχή κατάρτιση των εκπαιδευτικών σε θέματα ποικιλομορφίας και ένταξης.

Κύρια αποτελέσματα

- Εφαρμογή εξατομικευμένων και ευέλικτων μαθησιακών διαδρομών.
- Ισχυρά πλαίσια υποστήριξης των εκπαιδευτικών που προωθούν τη συμμετοχικότητα.
- Θετικά αποτελέσματα στην εμπλοκή και την επίτευξη των μαθητών.

Παραπομπή

Finnish National Agency for Education. (2021). Inclusive Education in Finland.
<https://www.oph.fi/en/statistics-and-publications/publications/inclusive-education-finland>

4.3.3 Η ένταξη στη Γερμανία μέσω της επαγγελματικής κατάρτισης

Στόχος

Να παρέχει ισότιμη, υψηλής ποιότητας εκπαίδευση για όλους τους μαθητές ανεξάρτητα από το υπόβαθρο, δίνοντας έμφαση στην ένταξη και την εξατομικευμένη μάθηση.

Περιγραφή

Το σύστημα επαγγελματικής κατάρτισης της Γερμανίας προσφέρει συνδυασμένα μαθήματα γλωσσών, πολιτιστικό προσανατολισμό και κατάρτιση ειδικών δεξιοτήτων για πρόσφυγες και μετανάστες. Η προσέγγιση δίνει έμφαση στις μαθητοκεντρικές μεθοδολογίες και την καθοδήγηση για την αύξηση της απασχολησιμότητας και της κοινωνικής ένταξης.

Κύρια αποτελέσματα

- Ανάπτυξη ολοκληρωμένων επαγγελματικών προγραμμάτων σπουδών.
- Ενισχυμένη απασχολησιμότητα των συμμετεχόντων.
- Επιτυχής ένταξη στην κοινότητα και στην αγορά εργασίας.

Παραπομπή

Bundesministerium für Bildung und Forschung (BMBF). (2022). Vocational Training for Refugees in Germany.

[Bundesministerium für Bildung und Forschung \(BMBF\). \(2022\). Vocational Training for Refugees in Germany.](#)

4.3.4 Η στρατηγική του Ηνωμένου Βασιλείου «Εκπαίδευση για όλους»

Στόχος

Να παρέχει ισότιμη, υψηλής ποιότητας εκπαίδευση για όλους τους μαθητές ανεξάρτητα από το υπόβαθρο, δίνοντας έμφαση στην ένταξη και την εξατομικευμένη μάθηση.

Περιγραφή

Το πλαίσιο πολιτικής του Ηνωμένου Βασιλείου επικεντρώνεται σε εξατομικευμένα σχέδια μάθησης και στη συμμετοχή της κοινότητας για την υποστήριξη διαφορετικών ομάδων μαθητών. Ενθαρρύνει τη συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, ΜΚΟ και ενδιαφερόμενων μερών για την προώθηση ενός περιβάλλοντος χωρίς

Κύρια αποτελέσματα

- Εξατομικευμένη και υποστηριζόμενη μάθηση
- Ενισχυμένη συμμετοχή περιθωριοποιημένων εκπαιδευόμενων
- Ισχυρές συνεργασίες που προωθούν την ισότητα στην εκπαίδευση

Παραπομπή

Department for Education UK. (2023). Education for All: Inclusion and Diversity Strategy.
<https://www.gov.uk/government/publications/education-for-all-inclusion-and-diversity-strategy>

4.3.5 Η προσέγγιση της Ολλανδίας στην εκπαίδευση των προσφύγων

Στόχος

Παροχή στοχευμένων εκπαιδευτικών οδών για τους πρόσφυγες που ενσωματώνουν την εκμάθηση γλωσσών και την κοινωνική ένταξη.

Περιγραφή

Οι Κάτω Χώρες προσφέρουν εξειδικευμένες διαδρομές για τους πρόσφυγες, συμπεριλαμβανομένης της γλωσσικής εμβάπτισης και της πολιτισμικά ευαίσθητης παιδαγωγικής. Οι εκπαιδευτικοί εκπαιδεύονται σε μεθόδους που βασίζονται στο τραύμα για την υποστήριξη διαφορετικών μαθητών.

Κύρια αποτελέσματα

- Αποτελεσματική ενσωμάτωση μέσω προσαρμοσμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων.
- Βελτιωμένες ικανότητες των εκπαιδευτικών στην ποικιλομορφία.
- Βελτιωμένη ευημερία των μαθητών και κοινωνική ένταξη

Παραπομπή

Dutch Ministry of Education, Culture and Science. (2023). Education for Refugees in the Netherlands. <https://www.government.nl/topics/refugees/education>

Αναφορές

- European Commission. (2021). Adult education and training in Europe: Building inclusive pathways to skills and qualifications. Eurydice. <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/publications/adult-education-and-training-europe-building-inclusive-pathways-skills-and>
- European Commission. (2024). Adult learning initiatives. European Education Area. <https://education.ec.europa.eu/education-levels/adult-learning/about-adult-learning>
- European Commission. (2020). European Skills Agenda for sustainable competitiveness, social fairness and resilience. <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223&langId=en>
- UNESCO. (2022). Fifth Global Report on Adult Learning and Education (GRALE 5). <https://www.uil.unesco.org/en/grale5>
- UNESCO. (2017). Education for sustainable development goals: Learning objectives. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000247444>
- Lyu, W. (2025). AI-powered personalized learning: Enhancing self-efficacy, motivation, and digital literacy in adult education. *Computers & Education*, 175, 104331. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2025.104331>
- Bayly-Castaneda, K. (2024). Crafting personalized learning paths with AI for lifelong learning. *Frontiers in Education*. <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/feduc.2024.1424386/full>
- Perez-Ortiz, M., Novak, E., Bulathwela, S., & Shawe-Taylor, J. (2021). An AI-based learning companion promoting lifelong learning opportunities for all. <https://arxiv.org/abs/2112.01242>
- Muczyński, B., Skorupska, K., Abramczuk, K., et al. (2023). VR accessibility in distance adult education. <https://arxiv.org/abs/2309.04245>
- Tavares, O., & Cardoso, S. (2024). Personalised and inclusive adult education strategies in Europe: A comparative study.

Αναφορές

European Association for the Education of Adults (EAEA). (2023). Inclusion in adult education: There is still much to do. <https://eaea.org/2023/10/24/inclusion-in-adult-education-there-is-still-much-to-do/>

European Association for the Education of Adults (EAEA). (2023). EAEA Country Reports 2023. <https://countryreport.eaea.org/>

European Commission. (2025). PartnerUp: Transforming adult education through lifelong learning and collaboration in Europe. Social Europe. <https://www.socialeurope.eu/partnerup-transforming-adult-education-through-lifelong-learning-and-collaboration-in-europe>

European Commission. (2025). Toward an individual right to adult learning for all Europeans. Institut Jacques Delors. https://institutdelors.eu/content/uploads/2025/04/Report_220_Toward-an-individual-right-to-adult-learning-for-all-Europeans_ENG_PP_WEB.pdf

Federal Ministry of Education and Research (BMBF). (2022). Vocational training for refugees in Germany. <https://www.bmbf.de/en/index.html>

Department for Education UK. (2023). Education for All: Inclusion and Diversity Strategy. <https://www.gov.uk/government/publications/education-for-all-inclusion-and-diversity-strategy>

Finnish National Agency for Education. (2021). Inclusive Education in Finland. <https://www.oph.fi/en/statistics-and-publications/publications/inclusive-education-finland>